

Årsrapport 2015

Teknologi for et bedre samfunn

Et krevende år

2015 ble et krevende år, også for SINTEF. Det går tydelig fram av tallene i denne årsrapporten.

Året ble et tilnærmet kriseår for viktige næringer i Norge. Dette har rammet mange av våre kunder, og har medført bortfall og forskyving av forskningsoppdrag, særlig innenfor olje og gass, energi og maritim.

SINTEF har heldigvis en sterk balanse og god likviditet. Det er godt å ha med seg i slike tider. Men inntjeningen fra løpende drift ble for svak i 2015, og det er ikke tilfredsstillende.

Vi trenger overskudd for å investere i laboratorier og ny forskning. Dette er en forutsetning for å levere det høye faglige nivået SINTEF er kjent for. I 2015 har hele organisasjonen jobbet intenst med kostnader, god drift, salg og tett kontakt med våre kunder.

Men vi har også investert for fremtiden. Et av årets høydepunkter var åpningen av SINTEF Energy Lab. Dette er et av Europas mest avanserte laboratorier i sitt slag, hvor vi utvikler fremtidens miljøvennlige energiløsninger.

Faglig ble 2015 et godt år, med gode tilbakemeldinger fra kunder og samarbeidspartnere. Et høydepunkt er at vi lyktes med å bygge sterke kundekonsortier og vant frem i hard konkurranse om ni nyopprettede Sentere for forskningsdrevet innovasjon. Dette er store og langsiktige satsinger fra Forskningsrådets side for å styrke innovasjon, i nært samarbeid mellom næringsliv og ledende forskningsmiljøer.

Som ny leder ser jeg at SINTEF, med våre tverrfaglige spisskompetansemiljøer og brede kontakt med norsk nærings- og samfunnsliv, både har en mulighet og en forpliktelse til å bidra sterkt til den nødvendige omstillingen av norsk økonomi. Digitalisering, re-industrialisering og behovet for et grønt skiftet er sentrale stikkord og drivkrefter. Først da kan vi leve opp til vår visjon om teknologi for et bedre samfunn.

Jeg gleder jeg meg til dette arbeidet.

Alexandra Bech GjØrv

Glimt fra SINTEF-året 2015

- En ny generasjon mikroskop som gjør det mulig å se materialers indre med en oppløsning på en tiendedel av en milliontedels millimeter etableres av NTNU, SINTEF og Universitetet i Oslo.
- Forskere ved SINTEF bidrar til å utvikle roboter som korrigerer bevegelsene sine for å unngå sammenstøt med omgivelsene. Dette åpner for bedre samspill mellom menneske og maskin.
- SINTEF deltar i åtte nye Senter for forskningsdrevet innovasjon, et langsiktig samarbeid mellom industri og fremragende forskningsmiljøer.
- SINTEF åpner kontor i Brussel, samlokalisert med NTNU og Universitetet i Bergen.
- Kronprinsparet åpnet SINTEF Energy Lab, et av de mest avanserte energilaboratoriene i Europa.
- Bedriftene Resman og GasSecure, begge knoppskudd fra SINTEF, selges til nye eiere. Samlet salgssum er mer enn 1,5 milliarder kroner.
- SINTEF TTO ble kåret til “Investor of the year” under Norwegian Investment Forum.
- Alexandra Bech Gjørsvik utnevnes til ny konsernsjef i SINTEF. Unni Steinsmo trer tilbake etter 11 år som toppleder.
- Forskere i SINTEF utvikler metode som gjør kreftbehandling mer effektiv ved bruk av nanopartikler.
- Bedriften C-Feed, en spinn-off fra SINTEF, bygger verdens første industrianlegg for oppdrett av hoppekrepser – yngelfôr beregnet på produksjon av tunfisk, kveite og andre marine fiskearter.
- Forskere i SINTEF utvikler teknologi for trådløs lading av elektriske ferjer.

Styrets årsberetning for 2015

SINTEF er et allmenntilgjengelig forskningsinstitutt, organisert som en stiftelse med datterselskaper. Gjennom fremragende løsningsorientert forskning og kunnskapsproduksjon skaper SINTEF betydelige verdier for norske og internasjonale kunder, offentlig forvaltning og hele samfunnet.

SINTEF har sin største aktivitet i Trondheim og Oslo, med hovedkontor i Trondheim. Gjennom Stiftelsen og datterselskaper driver SINTEF virksomheter flere steder i Norge.

SINTEF har et partnerskap og en felles strategi med NTNU i Trondheim. SINTEF samarbeider også nært med Universitetet i Oslo, og med en rekke andre forskningsinstitusjoner nasjonalt og internasjonalt. Samarbeidet bidrar til høy faglig kvalitet og en sterk internasjonal posisjon.

2015 ble et kriseår for viktige næringer i Norge, som også rammet mange av våre kunder. SINTEF har en sterk balanse og god økonomisk soliditet, men bortfall av oppdrag, sammen med behov for nedskrivninger knyttet til lavere inntekter fra EU-forskning enn tidligere regnskapsført, førte til at året i sum ble et meget krevende år for SINTEF. Det økonomiske resultatet for Stiftelsen SINTEF og SINTEF er ikke tilfredsstillende. Det er gjennomført nedbemanning og kostnadsreduksjoner i flere av instituttene.

God inntjening for SINTEF i tidligere år har gitt muligheter til å investere i laboratorier og vitenskapelig utstyr, kontorer samt egenfinansierte faglige satsinger innenfor prioriterte områder. Vi har opplevd press på lønnsomheten de siste årene. Det er nødvendig å sikre akseptabelt økonomisk resultat for å gjennomføre ønskede investeringer over tid, og konsernet har derfor siden 2014 gjennomført betydelige tiltak for å sikre god drift. En stor endring i 2015 er avvikling av ytelsespensjonsordningen for Stiftelsen SINTEF og fem av aksjesel-

skapene. Det har medført en engangskostnad for påløpte forpliktelser i 2015. Fra 2016 vil endringen medføre begrenset forpliktelse samt redusert kostnadsnivå. Alle selskaper i SINTEF har nå endret pensjonsordninger.

Strategi og samfunnsoppdrag

SINTEFs samfunnsoppdrag er å utvikle samfunnet gjennom oppdragsbasert forskning og innovasjon. Hovedmålet er at SINTEF skal være et verdensledende forskningsinstitutt, som sammen med kunder i næringsliv og offentlig sektor utvikler løsninger på noen av vår tids store samfunnsutfordringer. Vår hovedstrategi definerer fem felles satsingsområder: Fornybar energi, klima og miljøteknologi; olje og gass; havromsteknologi; helse og velferd samt muliggjørende teknologier, som inkluderer IKT, avanserte materialer og bioteknologi. Denne strategien følges opp gjennom åtte institutter og ulike tilknyttede selskaper. Strategien legger stor vekt på "Ett SINTEF", som innebærer å ta i bruk den beste kompetansen fra hele SINTEF for å ivareta samfunnsoppdraget og dekke kundenes behov.

Ny konsernsjef

I februar 2015 kunngjorde Unni Steinsmo at hun ønsket å gå av som konsernsjef ved fylte 62 år. Styret har gjennomført en bred og grundig rekrutteringsprosess med flere svært godt kvalifiserte kandidater, og besluttet 1. juli 2015 å ansette Alexandra Bech Gjørsvik som ny konsernsjef. Styrets vurdering er at Bech Gjørsvik er den beste til å lede SINTEF inn i en ny tid. Hun har god kjennskap til SINTEF, bred industriell og internasjonal erfaring, samfunnsengasjement og personlige egenskaper som vil bidra til å løfte SINTEF videre.

Alexandra Bech Gjørsvik ble ansatt i SINTEF fra 15. september 2015, og tiltrådte stillingen som konsernsjef 2. januar 2016.

Styret retter en stor takk til Unni Steinsmo, som har ledet SINTEF i 11 år. I denne perioden har SINTEF styrket sin posisjon som et internasjonalt ledende forskningsinstitutt, med gode faglige og økonomiske resultater.

Teknologi for et bedre samfunn

Gjennom høyt faglig nivå og god innsats fra ansatte skaper SINTEF resultater for kunder og samfunnet, som bidrar til å realisere visjonen Teknologi for et bedre samfunn. Her er noen eksempler fra virksomheten i 2015:

Et treårig forskningsprosjekt som ble avsluttet i 2015 har ført til store forbedringer på flere områder i Vann- og avløpsetaten i Oslo kommune. Prosjektet er et samarbeid mellom SINTEF Byggforsk og SINTEF IKT og har bidratt til høyere pålitelighet og robusthet for avløpsnettets samt bedret IT-sikkerhet og overvåking av pumpestasjoner og behandlingsopplegg for vannkvalitet. I tillegg er det etablert rutiner og spesifikasjoner for bedre datahåndtering. Forskningen har også resultert i en dokumentert metodologi som kan implementeres over hele landet, og Oslo kommune har brukt resultatene i sin nye hovedplan for avløpssystemer og vannmiljø. En bonus fra prosjektet er nye markedsmuligheter for bruk av IKT innen vann- og avløp. Økt bruk av IKT i vannbransjen kan uten tvil bidra til å løse noen av de store utfordringene bransjen står foran. Kunnskapsoverføring mellom eksperter på vannsystemer og IKT har også skapt nye forskningsretninger som kan gi samfunnet tryggere og mer pålitelige urbane vannsystemer.

Kyllingbrystfilet er en ettertraktet matvare. I dag fjernes filetene fra kyllingskroten manuelt, noe som er tungt og tidskrevende arbeid. Forskere fra SINTEF Fiskeri og havbruk var de første i verden til å utvikle en robot som kan fjerne fileten automatisk. Roboten har fått navnet Gribbot, og skal optimalisere utbyttet av råstoffet ved å maksimere mengden av fileten som kan brukes til premium-produkt og minimere mengden kjøtt som blir igjen på skroten. Reduserte produksjonskostnader gir økt effektivitet og bedre lønnsomhet for industrien. Utviklingen av Gribbot har skjedd i CYCLE-prosjektet hvor hovedmålet er å gjøre norsk matproduksjon mer lønnsom, miljøvennlig og effektiv.

Oljebrønner må være stabile under boring og drift. Vanligvis sementeres stålrør i brønnen for å hindre sammenrasing. Oljebransjen har nå økt kostnadsfokus, og SINTEF Petroleum har sett på spikring av brønnveggen som en raskere og billigere forsterkningsmetode. Ideen ligner på fjellsikring med bolter, men i dette tilfellet skytes spikerne inn i oljebrønnens bergvegg. Prosjektet tar for seg mekanismene i forsterkningen, og avklarer hvilke bergarter det er hensiktsmessig å forsterke med spiker. Planen er i framtida å utvikle verktøy som kan sendes ned i oljebrønnen og skyte inn et nettverk av spiker der det er behov; enten under boring, eller ved forberedelser av reservoar-seksjonen.

I 2015 ble SINTEF-knoppskuddene GasSecure og Resman solgt. Bedriftssalgene utløste tilsammen verdier for mer enn 1,5 milliarder kroner. GasSecure, som lager gassdetektorer som beskytter ansatte og infrastruktur på oljeinstallasjoner mot eksplosjonsfare, ble solgt til tyske Dräger for mer enn 500 millioner kroner. Resman, som bygger på teknologi utviklet av SINTEF og Institutt for energiteknikk (IFE), ble solgt for over 1 milliard kroner til oppkjøpsfondet Nordic Capital.

SINTEFs eierandeler hadde en verdi på 93 millioner kroner. Verdiene fra slike salg gjør det mulig for SINTEF TTO å investere i nye kommersialiseringer av teknologi, som er en del av SINTEFs samfunnsrolle. De vellykkede salgene medførte at SINTEF gjorde rent

bord under arrangementet "Norwegian Investment Forum" i oktober 2015. SINTEF TTO tok prisen "Investor of the year", mens Resman og GasSecure vant henholdsvis "Exit of the year" og "Entrepreneur of the Year". Bak prisene står Norsk Venture kapitalforening (NVCA), og utdelingene er bransjens egen hyllest til de beste prestasjonene innen entreprenørskap og venture.

SINTEF har gjennom flere tiår opparbeidet en unik kunnskap innenfor flerfasestrømning og avleiringer i rør, med kunder fra olje- og gassindustrien. Denne kompetansen anvendes nå for å øke forståelsen av hvordan blodet strømmer i menneskekroppen. Første anvendelse er rettet mot hjertekirurgi og utbytting av hjerteklaffer. I et bredt sammensatt prosjekt jobber forskere fra SINTEF sammen med klinikere fra de største sykehusene i Norge og leverandører av medisinsk teknologi. Målet er å utvikle et system for å optimalisere type og orientering av den kunstige hjerteklaffen. Strømningsmodeller kan beregne og visualisere blodstrømmen i det aktuelle hjerte, slik at valg av klaff og dens orientering skreddersys til hver pasient. Hensikten er å redusere antall pasienter som må re-opereres, redusere kostnader, samt øke pasientens involvering.

I september 2015 åpnet H.K.H. Kronprins Haakon SINTEF Energy Lab, som er et av de mest avanserte energilaboratoriene i Europa. Samfunnet er avhengig av robust og pålitelig strømforsyning, og i det nye laboratoriet testes og utvikles komponenter som skal inngå i fremtidens fornybare kraftsystem på land, til havs og til installasjoner under havoverflaten. Laboratoriet har store dimensjoner: Høystspenningssalen har en takhøyde på 24 meter, er 24 meter bred og 30 meter lang, og er den første bygningen i verden av denne typen som er bygget som passivhus. Ingen har tidligere prøvd å følge passivhusstandarden på rom med slikt volum. Total investering for SINTEF Energy Lab er 170 millioner kroner, som i sin helhet er finansiert av SINTEF Energi.

Digitalisering og automatisering er globale drivkrefter som endrer alle deler av arbeidslivet. Norsk industri har styrket innenfor menneskesentrert automatisering, der komplementaritet mellom mennesker og roboter utnyttes. Mens roboter effektivt utfører repetitive og farlige oppgaver, vil kompetente arbeidere bidra med sensomotoriske og kognitive ferdigheter. Samtidig må bedriftene være i stand til å løse komplekse problemer når de oppstår. Her har norsk arbeidsliv organisatoriske fortrinn som gir muligheter i fremtidens industri. SINTEF har gjennom flere tiår samarbeidet tett med industri og offentlig virksomhet ut over rene teknologiske problemstillinger. En helhetlig tilnærming hvor organisering, ledelse, arbeidsmiljø, kompetanseutvikling og partssamarbeid ses i sammenheng med innføring av ny teknologi, viser seg å gi konkurransedyktige virksomheter. SINTEF og NTNU har etablert et nytt Geminisenter, TELL, som utforsker spillteknologi i utdanningen av både lærlinger og erfarne operatører. Gjennom BIA-prosjektet SKILLS viser vi hvordan selvstendige, ansvarsfulle og kompetente arbeidstakere spiller en nøkkelrolle i digitaliseringen av bedriftene.

I dag skjer hele 80 prosent av alle ulykker på havet på grunn av menneskelige feil. Fagfolk ser for seg at skip i fremtiden blir fjernstyrt fra land, fra kontrollstasjoner hvor høyt kvalifisert personell styrer oppimot seks skip samtidig. MUNIN (Maritime Unmanned Navigation through Intelligence in Networks) er et EU-prosjekt som i flere år har jobbet med utvikling og forskning på ubemannede skip, med SINTEF-selskapet MARINTEK som teknisk koordinator. Prosjektet har blant annet vurdert hvor ubemannede skip først kan brukes i fremtiden. En konklusjon er at offshore forsyningskip kan være en god start. Dette er skip som kan operere innenfor et forholdsvis begrenset område og forholde seg til reglene til bare en stat. Driftskostnadene

vil gå ned på grunn av mindre behov for personell og bedre plass til gods. Det vil bli forsket videre på ulike konsepter for ubemannede skip i årene som kommer.

Helse, arbeidsmiljø og sikkerhet (HMS)

HMS har første prioritet i SINTEF og sikkerheten til våre ansatte er overordnet alle andre hensyn. Ansvaret for ansattes arbeidshelse, arbeidsmiljø og sikkerhet tas svært alvorlig. Medvirkning fra ansatte i samspill med et ansvarlig lederskap er avgjørende for et godt og helsefremmende arbeidsmiljø

HMS har en tydelig plass i SINTEFs hovedstrategi og SINTEF har følgende fire overordnede mål for HMS-arbeidet:

- *SINTEF skal ha et godt og helsefremmende arbeidsmiljø*
- *SINTEF skal ha null arbeidsrelatert sykefravær*
- *SINTEF skal ha null skader, ulykker eller tap.*
- *SINTEF skal være en bedrift med en tydelig miljøprofil*

SINTEFs arbeidsmiljøundersøkelse ble gjennomført i januar 2014 og i 2015 har arbeidet med oppfølging av resultater og foreslåtte tiltak stått sentralt. Oppfølgingsarbeidet ble vurdert i midtveisevalueringen våren 2015, hvor instituttene rapporterte status på handlingsplanene. Inntrykket er at undersøkelsen følges opp på en god måte og at ledere i stadig større grad evner å bruke resultatene til utviklingsarbeid. Undersøkelsen gir viktige tema i arbeidsmiljøet oppmerksomhet og er en god driver for forbedringsarbeid. Evalueringene viser at undersøkelsen kan videreutvikles til å gi et enda bedre bidrag for å styrke utviklingen av gode ledergrupper i SINTEF. Dette er ivarettatt i arbeidsmiljøundersøkelsen 2016, der medlemmer i instituttens ledergrupper er bedt om å evaluere viktige forhold ved ledergruppene.

Sikkerhetskampanjen ”Bry deg” har vært en stor satsing i 2015. Bakgrunnen for kampanjen var en negativ utvikling av person- og fraværsskader fram til 2013, og overordnet mål var å styrke sikkerhetskulturen i SINTEF. Delmål var å ansvarliggjøre og inspirere ledere og ansatte til riktig innsats, og for å styrke sikkerheten i hverdagen. Kampanjen har skapt engasjement, gitt kunnskap og økt bevissthet om risikoforhold i eget arbeidsmiljø. Det ble gjennomført 63 møter i 2015 som har involvert ca. 1500 ansatte. Kampanjen ble avsluttet i februar 2016 og følges opp med tiltak i instituttens HMS-planer.

I 2015 var det sju hendelser som førte til fravær. Det er iverksatt flere tiltak i løpet av året for å forebygge personskader, som økt ledelsesoppmerksomhet, sikkerhetskampanje, granskninger, revisjoner og analyser. Det er gjort ekstra tiltak der de alvorligste hendelsene har skjedd ved å følge opp forhold som har forårsaket personskadene. Lokale ledere med ansvar har vurdert nøye hvilke forbedringsaktiviteter og endringer som må prioriteres i kommende år for å forebygge hendelser.

SINTEFs melde- og avvikkssystem (Synergi) gjør det mulig for linjeledere og saksbehandlere å følge opp meldinger om hendelser. For å styrke sikkerhetskulturen er man avhengig av at hendelser rapporteres og følges opp lokalt i arbeidsmiljøet. Konsernledelsen er tett på, og det er en positiv utvikling for håndtering og lukking av saker.

I 2015 ble det registrert 549 HMS-meldinger i Synergi. Av disse var 430 meldinger av farlige forhold/observasjoner, 63 nestenulykker og 56 ulykker. 33 av hendelsene og observasjonene ble vurdert til å ha et risikopotensiale i kritisk område. Selv om vi jobbet aktivt med å forebygge hendelser i 2015 hadde vi en markant økning på H1 og H2.

Fraværsskade- (H1) og Personskade-frekvens (H2) er henholdsvis 1,9

og 4,3 for 2015. I 2014 var de tilsvarende tallene 0 og 1,6. Økningen viser at dette er et tema vi må arbeide målrettet og langsiktig med. Det er besluttet tiltak og videre arbeid som skal øke innmeldingen av hendelser fra arbeid i felt og på tjenestereiser. Arbeidet med å få på plass en Synergi-app for å forenkle innmelding av hendelser når medarbeidere er ute på reise eller felt har pågått i 2015. Appen vil være på plass i løpet av våren 2016.

Ansvaret for at ansatte gjennomfører HMS-opplæring ligger hos linjeledelsen, med støtte fra HMS- og personalmedarbeidere. Det arrangeres klasseromsopplæring som er felles med NTNU og Student-samskipnaden i Trondheim. I 2015 ble det besluttet holdbarhetsdato på obligatorisk HMS-opplæring i SINTEF. Beslutningen var basert på at representanter fra partene sammen vurderte innhold i kursene og kom med en anbefaling på holdbarhetsdato. En viktig endring er at obligatorisk HMS-opplæring skal være gjennomført innen ett år etter ansettelse eller bytte av rolle.

Bruk av kjemikalier er betydelig i SINTEFs forskningsaktivitet, og gode prosedyrer er en forutsetning. Vi arbeider kontinuerlig med risikovurdering, substitusjon og implementering av gode rutiner innenfor kjemikaliehåndtering. På bakgrunn av at flere personskader i 2014 og 2015 ble forårsaket av arbeid med kjemikalier initierte konsernledelsen en årsaksanalyse av kjemikaliehendelser. Målet var å gjennomføre en analyse av flere hendelser der kjemikalier var involvert. Funn fra analysen vil følges opp i 2016.

I 2015 var sykefraværsprosenten 3,9 som er det samme som i 2014. Det arbeidsrelaterte sykefraværet endte på 0,4 prosent, en økning på 0,1 prosentpoeng fra 2014. SINTEF er IA-bedrift og både arbeidsrelatert og annet sykefravær blir systematisk fulgt opp i instituttene. Linjeledere med støtte fra personalmedarbeidere har ansvaret for oppfølging av sykefravær.

I 2015 ble det besluttet å opprette egne arbeidsmiljøutvalg (AMU) for stiftelsens fire institutter. Målet med ordningen var å sikre at AMUs lovpålagte arbeid foregår lokalt og nært dem det angår. Ordningen er fortsatt i en etableringsfase hvor instituttene er i ferd med å finne hensiktsmessig form på møtene. Stiftelsens AMU vedtok et oppdatert mandat i år, hvor forholdet mellom institutt-AMU og stiftelsens AMU ble presisert.

Kunder

SINTEF skaper muligheter for private og offentlige kunder, bidrar til deres verdiskaping og dermed til en god samfunnsutvikling. Dette er et av våre viktigste bidrag til samfunnet. I 2015 gjennomførte SINTEF 5.445 prosjekter for 3.792 store og små oppdragsgivere. Aktiviteten omfatter oppdrag for store og små kunder, både private og offentlige, innenfor områder som fornybar energi, petroleum, hav, industri, bygg og infrastruktur, muliggjørende teknologier, helse og velferd og samfunnsforskning.

Et økende antall prosjekter for kunder utføres på tvers i SINTEF. En bred tilnærming med involvering av ulike fagmiljøer gir unike muligheter til å utvikle gode løsninger. Flerfaglighet er en forutsetning for å levere løsninger på store og komplekse samfunnsutfordringer, blant annet knyttet til digitalisering og det grønne skiftet.

Deltakelse i de store og langsiktige forskningssettene innebærer også betydelig inngrep med norske og internasjonale kunder. SINTEF er med i tolv Senter for forskningsdrevet innovasjon (SFI) og ni Forskningscenter for miljøvennlig energi (FME) som tilsammen har deltakelse fra vel 200 industrivirksomheter. For bedriftene gir deltakelse i

sentrene langsiktig kunnskapsbygging i internasjonal forskningsfront som bidrar til økt konkurransekraft.

Vårt forhold til kundene og vår forståelse av deres behov har avgjørende betydning. Det å legge til rette for god og innsiktsfull kontakt med kunder på alle organisatoriske nivåer står derfor høyt på konsernledelsens agenda. I dette inngår også økt dialog og kontakt med myndigheter; i første rekke i Norge, men også i EU og i andre land. SINTEF har gjennomført en rekke viktige møter på høyt nivå i flere større internasjonale selskaper og institusjoner. Fra starten av 2016 har representanter fra SINTEFs konsernledelse vært til stede på NHOs sentrale regionale og regionale årskonferanser for å snakke med kunder og andre beslutningstakere om den økte betydningen av nye nøkkelteknologier for norsk konkurransekraft.

Kontakten mellom forsker og kunde er viktig for gjennomføring og utvikling av gode prosjekter. Prosjektledelse, god evne til gjennomføring og teamarbeid er sentralt i prosjektarbeidet.

Våren 2015 vedtok Stortinget en langtidsplan for forskning og høyere utdanning. Det er første gang det er laget en slik langtidsplan i Norge, og SINTEF er i all hovedsak fornøyd med planens ambisjon og prioriteringer. Det er viktig at Ocean Space Center er spesifikt prioritert i planen og med det forankret gjennom enstemmig støtte i Stortinget, fordi en realisering vil bidra til å utløse et stort potensial i havrommet.

Det er positivt at det kommer på plass nasjonale forskningsstrategier på en rekke industrielle områder, blant annet Energi21, Hav21 og OG21. Felles forskningsstrategiske plattformer som omfatter både næring og myndigheter er av stor betydning både for faglig kvalitet og innovasjonsevne. SINTEF har gitt deltagelse i disse prosessene høy prioritet.

Fag

Arbeid med å styrke SINTEFs profil som forskningsvirksomhet har fortsatt i 2015. For SINTEF er det nødvendig å ha en god balanse mellom vitenskapelig publisering og oppdragsforskning. Den viktigste formidlingen av våre forskningsresultater skjer gjennom at ny teknologi og løsninger tas i bruk hos kunder og i samfunnet. Men internasjonal publisering vektlegges også høyt, og styret understreker betydningen av at vi gjennom publisering bidrar til den internasjonale utviklingen av ny kunnskap. Publisering bidrar til å synliggjøre og styrke vitenskapelig kvalitet. Målet er å publisere minst én vitenskapelig publikasjon med referee per forskerårsverk per år. I 2015 var tallet 0,69 publikasjoner per forskerårsverk, mot 0,73 i 2014 og 0,71 i 2013.

I følge Kunnskapsdepartementets Forskningsbarometer er SINTEF Norges nest største forskningsaktør. Vår deltagelse i EUs rammeprogrammer har stor betydning for vår utvikling av faglig kvalitet, slik at vi kan ligge i internasjonal forskningsfront innenfor teknologier som IKT, bioteknologi, nanoteknologi og materialvitenskap.

Laboratorieinvesteringer er avgjørende for at Norge skal videreutvikle seg som en kunnskapsnasjon og hevde seg på en global konkurransearena og for å tiltrekke seg de beste studentene og forskerne. Siden 2007 har SINTEF investert mer enn 1 milliard kroner i laboratorier, vitenskapelig utstyr og bygg. I september 2015 åpnet SINTEF Energy Lab etter en investering på 170 millioner kroner. Dette er den største investeringen SINTEF har gjennomført siden SINTEF MiNaLab ble etablert i 2004.

Strategisk samarbeid med universiteter og forskningsinstitutter er ve-

sentlig for å sikre sterke nasjonale kunnskapsmiljøer. Det strategiske samarbeidet mellom NTNU og SINTEF har stor betydning. Samarbeidet bidrar til at SINTEFs anvendte forskning ligger i internasjonal akademisk front, og at NTNU har omfattende forskning innrettet mot konkrete løsninger for næringsliv og samfunn.

I 2015 har vi arbeidet aktivt med et felles prosjekt – ”Bedre sammen” - som skal ende i en ny felles strategi for hvordan vi får enda mer verdi ut av samarbeidet. Eksterne analyser gjennomført for prosjektet viser at samarbeidet gjennom 65 år har vært svært betydningsfullt for det norske forsknings- og innovasjonssystemet. Arbeidet har også tydeliggjort behovet for å avklare og forstå ulikheter i roller og rammebetingelser mellom universiteter og forskningsinstitutter, og styrke insentiver som fremmer samarbeid og god arbeidsdeling. Arbeidet i ”Bedre sammen”-prosjektet ferdigstilles i 2016.

SINTEF deltar aktivt i faglig samarbeid internasjonalt. Det er lagt stor vekt på samarbeidet i European Energy Research Alliance (EERA), som har en viktig strategisk rolle innen europeisk energiforskning. Sammen med NTNU har vi strategisk samarbeid med ledende forskningsmiljøer i Japan og USA innenfor energi og materialvitenskap.

Konsernsatsinger er prioriterte, tverrfaglige satsinger, typisk over tre år, på områder som er viktige for SINTEF. Følgende konsernsatsinger ble startet i 2013 og pågår: Bio-based products from sustainable resources, ManageIT, SEATONOMY og Velferdsteknologi. I alt har SINTEF investert 180 millioner kroner i tolv konsernsatsinger siden 2006.

Norges forskningsråd har i 2015 opprettet nye sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI). SFI-ordningen styrker innovasjon gjennom at det satses betydelige midler på langsiktig forskning i et nært samarbeid mellom FoU-aktive bedrifter og fremstående forskningsmiljøer. Av 17 nye sentra er SINTEF involvert i ni og er tildelt vertsrollen for fire. De sentrene vi er med i omfatter områdene eksponert havbruk, klimatilpassing, smart maritime, fabrikkasjon, avanserte materialer, avansert ultralyd, prosessindustri og maritime operasjoner.

I 2016 vil det tildeles nye forskningssentre for miljøvennlig energi (FME). I november 2015 leverte vi søknader om nye FME-sentre, de fleste i samarbeid med NTNU. SINTEF deltar i 11 søknader som innenfor temaer som vannkraft, maritim transport, energieffektivisering i industri, bygg og nabolag, offshore vind, CCS, jordvarme, bioenergi, smartgrid, solenergi og transport. Søknadene omfatter i alt omkring 150 industripartnere.

Folk

SINTEF skal være en attraktiv arbeidsplass med unike utviklingsmuligheter for mennesker med viten og vilje. Om SINTEF oppleves slik, måles gjennom arbeidsmiljøundersøkelsen hvert andre år. Arbeidet med å utnytte resultatene fra undersøkelsen i 2014 til videre utvikling av SINTEF som arbeidsplass fortsatte i 2015.

Ledelse er viktig i denne sammenheng. SINTEF arbeider systematisk for å utvikle våre ledelsesressurser, som enkeltledere og fellesskap, i samsvar med SINTEFs felles ledelsesprinsipper. Å styrke kvalitet i ledelse nær medarbeiderne er viktig. Det legges stadig større vekt på utvikling av ledere for store komplekse prosjekter og å styrke evnen til godt samspill på tvers av faglige og organisatoriske grenser. Dette er nødvendig for å kunne adressere de store utfordringer i vår tid.

SINTEF lykkes i konkurransen om dyktige medarbeidere i et globalt marked. Vi legger stor vekt på å ta vare på- og utvikle de medarbei-

dere vi har, samtidig som vi arbeider for å sikre fremtidig rekruttering gjennom merkevarebygging og profilering nasjonalt og internasjonalt. Et fellesprosjekt for utvikling av SINTEFs strategi for rekruttering og profilering startet i 2013, og ble slutført i 2015. Strategien innebærer økt bruk av nettbasert kommunikasjon, film og video, nytt annonse- og profileringskonsept, samt sommerjobbprosjekt og kvalitetssikring av mottak av nye medarbeidere. SINTEFs plassering har steget i undersøkelser der studenter rangerer arbeidsplassers attraktivitet.

2015 var et år der SINTEF fokuserte på å ta vare på virksomheten i en krevende tid, samtidig som vekstmuligheter ble utnyttet. Det ble gjennomført nedbemanning i enkelte fagmiljøer for å tilpasse kapasiteten til redusert aktivitet i noen markeder, særlig knyttet til oljesektoren.

Totalt antall ansatte ble redusert med 107. Dette tallet omfatter 32 ansatte i SINTEF NBL hvor aksjemajoriteten i 2015 ble solgt til SP Fire Research. I alt var det 1.975 ansatte i SINTEF pr 31.12.2015. Av disse var 1162 ansatt i Stiftelsen SINTEF. Innenfor gruppen vitenskapelig personell ble det i SINTEF ansatt 80 nye (5,9 prosent) i 2015, mens 144 sluttet (7,3 prosent). Ansatte som går ut av SINTEF utgjør et viktig bidrag til kompetanseoppbygging i næringsliv og offentlig sektor.

55 prosent av forskerne i SINTEF har doktorgrad, en økning fra 44 prosent siden 2009. 412 av våre ansatte i 2015 (21 prosent) kom fra i alt 71 land utenfor Norge. Dette viser at SINTEF er attraktiv for internasjonale forskere, og vi bidrar til å rekruttere høyt kvalifisert arbeidskraft til Norge. For SINTEF gir internasjonale medarbeidere tilgang på verdifull vitenskapelig og kulturell kompetanse. Av land utenom Norge er det flest ansatte fra Tyskland og Frankrike.

Med omkring fem års mellomrom arrangeres SINTEF-dagen. I 2015 ble den gjennomført 11. juni, og samlet 1600 ansatte, utvalgte kunder og partnere til en heldagssamling med faglig og sosialt innhold. Målet var å bidra til å realisere SINTEFs nye hovedstrategi; vise fram SINTEF som et verdensledende forskningsinstitutt med et viktig samfunnsoppdrag, samt bygge stolthet og samhold. Dagen ble svært vellykket.

Likestilling og familiepolitikk

Likestillingsarbeidet er forankret i styret og konsernledelsen. Det er et mål for SINTEF å øke andelen kvinner blant forskere og ledere. SINTEFs konsernsjef er kvinne. SINTEF tilstreber å rekruttere kvinner ved ansettelser og å utvikle kvinnelige ledere fra egne rekker. Strukturelle skjevheter i rekrutteringsgrunnlaget fra utdanningsinstitusjonene gjenspeiles likevel i SINTEF.

Kjønnsfordelingen i prosent i SINTEF er vist i tabellen:

Kjønnsfordeling i prosent

	Menn	Kvinner
Styret	44	56
Konsernledelse	73	27
Forskningsjefer og mellomledere	64	36
Forskere	71	29
SINTEF	65	35

SINTEF ble i 2013 tildelt et treårig prosjekt fra Norges forskningsråd til utvikling av bedre kjønnsbalanse i faglige toppstillinger og forskningsledelse (Balanseprosjektet). Dette prosjektet ble iverksatt i 2014 og forventes å bidra til å øke andelen kvinnelige ledere i SINTEF. Prosjektet har allerede gitt verdifull kunnskap for SINTEF og andre forskningsinstitusjoner i Norge.

SINTEF er tilsluttet følgende overenskomster: NHO/Tekna, NHO/NITO, NHO/Forskerforbundet, NHO-Abelia/LO-NTL og NHO-

Abelia/Parat. Vi har årlige lønnsforhandlinger med tillitsvalgte. Lønn og arbeidsvilkår er fastsatt etter forhandlinger og drøftinger med tillitsvalgte innenfor de respektive arbeidstakerorganisasjonene. Kvinner blir vurdert på lik linje med menn. Vi arbeider systematisk for å overvåke at det ikke oppstår uønskede lønnsforskjeller.

82 prosent av arbeidsstyrken er heltidsansatte. 21 prosent av kvinnene er deltidsansatt, 15 prosent av mennene. En årsak til deltidsansettelse er at medarbeidere benytter seg av muligheten til å trappe ned med avtalefestet pensjon. SINTEF benytter i liten grad midlertidige ansettelser. Ved årsskiftet var 45 ansatte (2,3 prosent) midlertidige, 18 kvinner og 27 menn.

Arbeidsmiljøundersøkelsen for 2014 viste ingen vesentlige forskjeller i hvordan menn og kvinner opplever sin arbeidssituasjon. Vi vil fortsette å utvikle målrettede tiltak for å sikre at SINTEF skal være en attraktiv arbeidsplass for kvinner.

Det er et mål for SINTEF å lykkes på en internasjonal rekrutteringsarena. Mange forskerstillinger utlyses på engelsk og stillingsannonser er søkbare internasjonalt.

For å sikre god ivaretagelse av utenlandske medarbeidere har SINTEF etablert et integreringsprogram for ansatte fra andre nasjoner og deres familier. Programmet tilbyr expat-tjenester, gratis norskopplæring og undervisning på engelsk i SINTEF-skolen. Mangfoldsledelse er tema i SINTEF-skolens lederutviklingsprogram. Arbeidsmiljøundersøkelsen dokumenterer at utenlandske medarbeidere trives godt.

SINTEF strekker seg langt for å imøtekomme behovene til ansatte med særlige behov for tilrettelegging. Gjennom våre IA-mål har vi forpliktet oss til å tilrettelegge arbeidsplassene for ansatte som har eller utvikler funksjonshemming. Vi har et godt samarbeid med NAV i dette arbeidet, og benytter oss av tilgjengelige offentlige støtteordninger for å legge til rette. Videre er det nedfelt som IA-mål at vi skal videreføre dagens praksis med å fokusere på kompetanse ved rekruttering, ikke begrensninger som følge av funksjonshemming.

SINTEF skal være en organisasjon med plass til hele mennesker med et liv utenfor jobben. Vi legger derfor til rette for fleksible løsninger for å imøtekomme den enkeltes behov som fleksitid og tilrettelagte muligheter for fedre og mødre. SINTEF bidrar finansielt til drift av barnehager i Trondheim og i Oslo.

Internasjonalisering

Vi har et mål om at SINTEF skal være et verdensledende forskningsinstitutt. Internasjonalisering er en integrert del av SINTEFs virksomhet. Vi har lyktes i vår internasjonaliseringsstrategi på områdene: Styrking av akademiske nettverk; deltakelse i EUs forskningsprogrammer; internasjonalt salg av FoU-tjenester og internasjonal rekruttering. Samtidig må vi erkjenne at vi ikke har funnet gode løsninger for lønnsom tilstedeværelse i markeder utenfor Norge.

SINTEF var den klart største norske deltakeren i EUs 7. rammeprogram for forskning og utvikling, som ble avsluttet ved utgangen av 2013. Gjennom det 7. rammeprogrammet fikk SINTEF innvilget deltakelse i 254 prosjekter hvorav 55 som koordinator. I sum er det gitt tilsagn om støtte fra EU på 149 millioner Euro. Forskningen i enkelte av prosjektene skal pågå helt fram til 2018. Vi har nå stor oppmerksomhet på posisjonering inn mot Horisont 2020, som startet i 2014. Så langt har SINTEF fått innvilget deltakelse i 37 prosjekter i Horisont 2020, hvorav 15 som koordinator. I sum er det gitt tilsagn om støtte fra EU på 30 millioner Euro.

At SINTEF er konkurransedyktig i EUs forskningsmarked, viser at vi har evnet å utvikle internasjonalt anerkjent kompetanse. Det er en forutsetning for at SINTEF skal fylle sin rolle i samfunnet ved å evne å utvikle globalt konkurransedyktige løsninger og bringe oppdatert kunnskap og nettverk til våre kunder. Den største utfordringen med EU-forskning har vært til dels uavklarte rammevilkår for vår deltakelse, samt at EUs kompensasjonsløsninger er tilpasset andre nasjoners forskningssystem der vertsnaasjonene dekker en større del av kostnadene. SINTEF er fornøyd med at myndighetene i 2015 etablerte ”STIM-EU”-ordningen, som gjør at EU-forskningen i mindre grad taper på instituttens ressurser. Samtidig er EU-forskning fortsatt ikke lønnsom for SINTEF separat sett. Styret understreker at vi er avhengig av at denne kunnskapsinvesteringen omsettes i økt aktivitet mot industrien som gjør at vår forskningsportefølje, samlet sett, leverer akseptable økonomiske resultater.

I 2015 etablerte SINTEF et kontor i Brussel, samlokalisert med NTNU og Universitetet i Bergen. Målet med tilstedeværelsen er å styrke nettverk og vår deltakelse i EUs forskningssamarbeid ytterligere.

Myndighetene har lagt en ambisiøs EU-strategi innen forskning som ble fulgt opp med en betydelig forsterking av ordningen STIM-EU gjennom statsbudsjettet for 2015 og stadfestet med opptrapping i statsbudsjettet for 2016. Videre opptrapping med programmets økende omfang er helt avgjørende for å realisere strategien og gi forutsigbare rammebetingelser.

Internasjonal omsetning var 499 mill kr (504 mill kr i 2014). Dette tilsvarer 16 % (17 % i 2014) av SINTEFs totale omsetning. Vi har levert oppdrag for kunder i 54 land. Av internasjonale oppdrag utgjør EU-prosjekter 38 prosent.

Ytre miljø

Med bakgrunn i vår visjon ”Teknologi for et bedre samfunn” skal SINTEF i alle deler av sin virksomhet legge til grunn hensynet til det ytre miljø.

SINTEFs miljøpolitikk skal sikre både at vår forskning og hvordan vi driver egen virksomhet ivaretar hensynet til det ytre miljø. Den skal også sikre kontinuerlig forbedring av vår egen miljøprestasjon.

(Utdrag fra SINTEFs politikk for ytre miljø)

SINTEF skal tilfredsstillende den internasjonale standarden for miljøstyring ISO 14001. Ved å arbeide systematisk for å redusere belastningen på miljøet tar SINTEF miljøansvar og tilfredsstillende forventninger fra kunder. Arbeidet med å møte standarden fører også til økt miljøbevissthet blant våre ansatte. SINTEF har etablert en felles miljøhandlingsplan hvor energieffektiv drift og god avfallshåndtering inngår som viktige aspekter. SINTEFs politikk for ytre miljø ble oppdatert i 2015 og publisert på eksternt web sammen med SINTEFs miljøhandlingsplan. SINTEFs åtte institutter har utarbeidet egne miljøhandlingsplaner. SINTEF Materialer og kjemi og SINTEF Byggforsk er sertifisert i henhold til standarden, og i 2015 ble SINTEF IKT sertifisert.

I 2015 hadde vi ingen rapporteringspliktige uønskede hendelser som påvirket det ytre miljøet.

Vårt viktigste bidrag for miljøet er internasjonalt ledende forsknings- og utviklingsaktivitet for å utvikle fornybar energi, klima- og miljøteknologi. Disse områdene styrkes ytterligere som satsingsområder i den nye hovedstrategien. Vårt miljøarbeid kommuniseres aktivt eksternt gjennom formidling av vår forskning og ekspertise innen miljøområdet.

Etikk

SINTEF har en tydelig etisk plattform. ”Etikk, verdier og ledelse” er en viktig pilar i SINTEFs hovedstrategi.

Etikk-arbeidet i SINTEF omfatter forskningsetikk, forretningsetikk og relasjonsetikk. Forskningsetikken bygger på regelverket til de nasjonale etiske komiteer, prinsippene fremmet av European Group of Ethics in Science and New Technologies samt internasjonale konvensjoner som Vancouver-konvensjonen.

SINTEF forventer og stiller krav om at leverandører og partnere deler vårt etiske verdigrunnlag. Leverandører og partnere som involveres i vår virksomhet, skal skriftlig akseptere SINTEFs etiske retningslinjer. Etiske tema settes på dagsorden i ledergrupper og avdelinger, og det er gjennom mange år innført en praksis hvor HMS og etikk skal stå først på agendaen i alle interne møter.

Oppfølging av etiske retningslinjer er et linjeansvar. I tillegg har SINTEF et Etisk råd og et eget etikkombud. Etisk råd består av seks medlemmer, som er ledere eller ansattvalgte i SINTEF. I 2015 ble det gjennomført fire møter. Etikkombudet fungerer som rådgiver og diskusjonspartner for hele SINTEFs organisasjon, og deltar også i en rekke eksterne sammenhenger. Ordningen med etikkombud innebærer at SINTEF tilfredsstillende arbeidsmiljølovens krav om en intern varslingskanal.

I 2015 er det gjennomført en mindre revisjon av SINTEFs etiske retningslinjer, og det er vedtatt nye retningslinjer for varsling. I tillegg har SINTEF gitt innspill til flere nasjonale forskningsetiske prosesser, blant annet gjennom høringsuttalelser til forskningsetikkloven og retningslinjer for de forskningsetiske komiteene. Ansatte fra SINTEF deltar i tre nasjonale forskningsetiske komiteer, for medisin og helsefag; samfunnsfag og humaniora samt naturvitenskap og teknologi.

Samfunnsansvar

Samfunnsoppdraget er sentralt i SINTEFs hovedstrategi. Her heter det at SINTEF utvikler samfunnet gjennom forskning og innovasjon; at vi bidrar til verdiskaping, utvikler løsninger for vår tids samfunnsutfordringer og at vi kommuniserer kunnskap, løsninger og anbefalinger aktivt og modig.

En stor del av SINTEFs forskning er knyttet til å utvikle løsninger på noen av samfunnets største utfordringer, som klima og miljø, energi, mat, helse, rent vann og utvikling av fremtidens arbeidsplasser. Gjennom dette arbeidet er samfunnsansvar en del av vår kjernevirksomhet. Dette samsvarer med visjonen ”Teknologi for et bedre samfunn”.

Vårt samfunnsansvar handler også om måten vi driver egen virksomhet på, knyttet til forhold som menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold, ytre miljø og korrupsjonsbekjempelse. SINTEF har utviklet politikk og retningslinjer knyttet til alle disse områdene som er en del av styringssystemet og våre etiske retningslinjer. Arbeidstakerrettigheter sikres også gjennom tariffavtaler og oppfølgingen av SINTEFs ansvar som IA-bedrift.

SINTEF er medlem av UN Global Compact, og legger til grunn deres ti prinsipper om menneskerettigheter, arbeidsstandarder, miljø og korrupsjonsbekjempelse. I henhold til kravene i UN Global Compact rapporterer SINTEF hvert år en status (Communication on progress) i forhold disse prinsippene. Denne statusrapporten er en del av SINTEFs årsrapportering, og offentliggjøres på nettsiden.

SINTEF er medlem i Transparency International, som motarbeider korrupsjon nasjonalt og internasjonalt og slutter seg til deres retningslinjer og råd.

I 2015 forpliktet SINTEF seg til EUs Charter and Code, eller "Den europeiske erklæring om forskere" og "Adferdsregler for rekruttering av forskere". Fra EUs side er dette en forpliktelse og hjelpemiddel til å skape et attraktivt europeisk forskningsmiljø, hvor forskere får gode betingelser.

Økonomisk handlefrihet

SINTEF oppnådde i 2015 et ordinært driftsresultat (før pensjonsavvikling) på 52 mill kr mot 106 mill kr i 2014. Resultat før skatt (før pensjonsavvikling) ble 60 mill kr, mot 143 mill kr i 2014.

Avvikling av ytelsespensjonsordningen i 2015 er belastet med -353 mill kr. Dette gjelder spesielt Stiftelsen SINTEF og SINTEF Energi, men også SINTEF Petroleum og SINTEF Fiskeri og havbruk, SINTEF Molab og SINTEF TTO. Avviklingen gir SINTEF et ekstraordinært svakt resultat i 2015. Av kostnaden med avvikling er 214 mill kr oppløsning av en fordring i balansen som ikke har likvideffekt. Utstedelse av fripoliser og historisk premie for lønnsjustering til alle ansatte og pensjonister er belastet regnskapet som engangskostnad med henholdsvis 89 mill kr og 46 mill kr. Avviklingen har fjernet en ytterligere forpliktelse på ca 280 mill kr. Kostnadsnivået er redusert fra ca 270 mill kr i 2015 til ca 190 mill kr med ny hybridpensjonsordning.

Av andre spesielle forhold vil vi trekke frem at det i 2015 er foretatt ytterligere en avsetning med ca -10 mill kr for EU-prosjekter knyttet til uavklarte forhold om tolking av regelverk for kostnadsdekning i 7. rammeprogram. Vi forventer en avklaring av denne saken i løpet av 2016. Videre er omstillingskostnader ved nedbemanninger belastet med -29 mill kr, og avvikling av virksomhet i Brasil er belastet med ca -18 mill kr. Inntektssiden er også påvirket av bemanningsreduksjon for flere av instituttene i 2015.

Det er en økning i netto driftsinntekter med 4,3 prosent i 2015. En vesentlig del av økningen i inntekter kom fra salg av eierandeler i selskapene GasSecure og Resman. Markedet har vært krevende gjennom året innenfor olje og gass, energi og maritim.

Vi har fokus på salgsarbeid, kostnadsreduksjoner og andre tiltak for å sikre gode resultater i de markedene vi til enhver tid opererer i. Det er gjennomført kostnadstiltak med en samlet effekt på 212 mill kr i 2015. Instituttene har jevnt over bedre ordresreserve ved inngangen til 2016.

Likviditetssituasjonen er god ved utgangen av 2015. For de fire forskningsaksjeselskapene er den meget god. Stiftelsen har ikke tilsvarende likviditetsreserve i forhold til omsetning, men har forbedret likviditeten gjennom hele 2015. SINTEF har etablert en felles ordning i konsernet for plassering av likviditetsreservene. Porteføljen plasseres i henhold til "Regler for finansforvaltning i SINTEF" fra oktober 2015. I 2015 har vi i gjennomsnitt hatt 313 mill kr til forvaltning, mot 334 mill kr i 2014. Vår lavrisikoprofil bidro til en positiv avkastning på 8,4 prosent i 2015 (6,6 prosent i 2014 og 6,2 prosent i 2013).

SINTEF er eksponert for valutasingninger ved at prosjektinntekter er i fremmed valuta, mens hele eller deler av prosjektkostnadene er i norske kroner. For å redusere denne risikoen, benyttes terminkontrakter. Vi har spesifikt vurdert risiko og handlingsrom ved et større euro-sammenbrudd. I 2014 og 2015 har vi opplevd en betydelig svekket

kronekurs. Det har gitt utfordringer i 2015 og 2016 med EU-inntekter basert på kontrakter inngått i 2012 og 2013, hvor det beregnes verdi av utført arbeid med valutakurs på prosjektenes løpende rapporteringstidspunkter.

Det er viktig at SINTEF evner å skape økonomisk overskudd, som investeres i ny forskning og kompetanseutvikling. I 2015 har SINTEF investert 156,5 mill kr i laboratorier, vitenskapelig utstyr og andre driftsmidler og 7,1 mill kr i egenfinansiert forskning gjennom konsernsatsinger. I 2014 var tilsvarende 172,2 mill kr og 14,9 mill kr.

I starten av året ble selskapene Resman og GasSecure solgt og SINTEF sine eierandeler hadde en samlet verdi på 93 MNOK fordelt på instituttene SINTEF Materialer og kjemi, SINTEF IKT, SINTEF Petroleum samt SINTEF TTO.

SINTEF har pr. 31.12.2015 en egenkapital på 2.126 mill kr (2.394), som er 58 prosent (62) av totalkapitalen. Tilsvarende tall for Stiftelsen SINTEF er 1.875 mill kr (2.106), som er 65 prosent (70) av totalkapitalen.

Årsresultatet for Stiftelsen SINTEF i 2015 er - 207 mill. kroner (78,4 mill. kroner i 2014), som i sin helhet belastes annen egenkapital.

Egenkapitalen og operasjonelle forhold, kombinert med kostnadsbesparende tiltak og tilfredsstillende ordresreserve, gir et godt grunnlag for fortsatt drift. Styrene i datterselskapene har gjennomført tilsvarende vurderinger, som alle konkluderer med at det er grunnlag for fortsatt drift. Styret har ikke kjennskap til forhold etter regnskapsårets slutt som har betydning for bedømmelsen av Stiftelsens eller konsernets økonomiske stilling. Årsregnskapet er på dette grunnlag avlagt under forutsetningen om videre drift.

Virksomhetsstyring i SINTEF

SINTEF skal framstå med profesjonalitet i ledelse og styring, kombinert med innovasjonsevne og ubyråkratiske beslutningsstrukturer.

SINTEFs sentrale organer er styret og rådet. Styret er stiftelsens øverste organ, mens rådet er rådgivende for styret med myndighet som angitt i stiftelsesloven og SINTEFs vedtekter.

SINTEFs råd fører tilsyn med at Stiftelsens formål blir ivaretatt i henhold til vedtektene, velger styre, fastsetter godtgjørelse til styrets medlemmer og velger revisor. Rådet ledes av rektor ved NTNU, og er sammensatt av 28 medlemmer med representanter fra NTNU, Universitetet i Oslo, Norges forskningsråd, næringsliv, organisasjoner i arbeidslivet og ansattvalgte fra SINTEF.

Styret i Stiftelsen er konsernstyre i SINTEF. Virksomheten i de fire forskningsaksjeselskapene er regulert i vedtekter, aksjonærvtaler, konsernavtaler og styreinstruksjoner. Det er nedfelt prinsipper for konsernstyring og for koordinering med beslektede virksomheter i samsvarende med SINTEFs overordnede mål og strategi.

Styret består av ni personer, hvorav to med hovedstilling ved NTNU, fire fra næringsliv eller offentlig forvaltning og tre fast ansatte i Stiftelsen SINTEF. Styret har ansvar og myndighet i alle saker som ikke er tillagt rådet. Styret forholder seg til SINTEFs vedtekter, Stiftelsesloven, samt de deler av Lov for aksjeselskaper som gjelder for stiftelser. Styret ansetter konsernsjef, og fastsetter lønn og andre vilkår til konsernsjefen, samt rammer og prinsipper for kompensasjon til konsernledelsen. Styret har i 2015 avholdt åtte møter.

Konsernledelsen i SINTEF er ansvarlig for strategisk ledelse av den samlede virksomheten. Konsernsjefen utøver den daglige drift i henhold til Stiftelsens vedtekter, konsernavtaler og ellers i henhold til Lov om aksjeselskaper. Konsernsjefen har fullmakt til å handle på stiftelsens vegne, med unntak av kjøp, salg og pantsettelse av fast eiendom og kjøp og salg av selskaper. Konsernsjef eller visekonsernsjef er styreleder i alle forskningsaksjeselskapene som inngår i SINTEF.

SINTEF har et system med tertialvis risikorapportering. Risikobildet drøftes i ledelse og styre for hvert av forskningsinstituttene, samt i konsernledelsen og konsernstyret. Risikoreduserende tiltak defineres og gjennomføres løpende. Det er utviklet en tilsvarende metodikk med mulighetsbilder på institutt og konsernivå.

Styringssystemet er sertifiserbart etter ISO 9001:2000, og omfatter implementering av felles system for håndtering av ulykkesmeldinger, uønskede hendelser, andre avvik og forbedringsforslag. SINTEF er registrert i Achilles, som er en felles kvalifiseringsordning for leverandører til oljeindustrien.

Fremtidige muligheter og utfordringer

Med sine ledende kompetansemiljøer vil SINTEF bidra aktivt til at myndighetene når sine mål innenfor viktige samfunnsområder.

Ny teknologi har stor betydning for å utvikle løsninger knyttet til sentrale samfunnsutfordringer.

En av våre styrker er at vi kan tilby flerfaglig kompetanse, og arbeide på tvers i samarbeid mellom ulike fagmiljøer innen SINTEF. Dette gjør det mulig å utvikle gode løsninger for kunder og samfunn.

Digitalisering, automatisering og avansert robotteknologi bidrar sterkt til endringer i alle deler av samfunns- og arbeidsliv. De endringene dette medfører omtales gjerne som den fjerde industrielle revolusjon. Utviklingen åpner for både utfordringer og nye muligheter. SINTEF har betydelig kompetanse på disse områdene, og har en ambisjon om å bidra aktivt til vellykket omstilling i næringsliv og offentlig sektor.

Det grønne skiftet er en annen sentral drivkraft for omstilling. SINTEF vil fortsatt satse tungt på klimateknologi, klimatilpasning, fornybar energi, energieffektivisering og fangst- og lagring av CO₂ (CCS), og vi prioriterer videre forskningsinnsats på disse områdene høyt. Samtidig er petroleumsforskning fortsatt viktig, fordi olje og gass er nødvendige elementer i verdens energiforsyning og i andre industrielle prosesser i mange tiår fremover.

For å utvikle løsninger for et bedre samfunn er forståelse av menneske og samfunn avgjørende. Vårt mål er en tett integrering av teknologisk, naturvitenskapelig og samfunnsvitenskapelig forskning.

Det kraftige fallet i olje- og kraftpriser påvirker norsk økonomi i sterk grad, med fallende aktivitet og økende arbeidsledighet i mange bransjer og regioner. Vi opplever at kunder knyttet til petroleumsnæringen og leverandørindustrien har kansellert eller utsatt forskningsprosjekter. Samtidig er det fra bransjen økt behov for prosjekter som kan gi raske og betydelige kostnadsbesparelser. Dette er en situasjon som gir betydelige utfordringer også for SINTEF. Det er nødvendig med økt fokus på økonomisk styring, god drift og evne til rask omstilling av egen virksomhet.

Situasjonen aktualiserer behovet for en kraftig omstilling av norsk nærings- og samfunnsliv. Dette gir både utfordringer og muligheter for SINTEF. Det er nødvendig med et forsterket kundefokus både for å sikre egen inntjening og for å bistå kundene i en krevende tid. Den sterke betydningen av omstilling i samfunnet gir samtidig økt behov for forskning og innovasjon, hvor SINTEF har kompetanse til å spille en betydelig rolle.

Det er avgjørende at Norge er i stand til å fornye nasjonal infrastruktur for laboratorier og vitenskapelig utstyr, slik at norsk forskning er konkurransedyktig på en internasjonal arena. Samtidig er det krevende å drifte og utvikle store og avanserte laboratorier som MiNaLab, flerfaselaboratoriet og de marintekniske laboratoriene.

Styret takker alle ansatte og samarbeidspartnere for innsatsen og samarbeidet i 2015.

Trondheim, 18. april 2016

Marit Reitan

R. Rasmus Sunde
leder

Ingrid Selseth

Tor Grande

Mari Tjømøe

Ole Swang

Grete Aspelund

Rune Garen

Kristin Tolstad Uggen

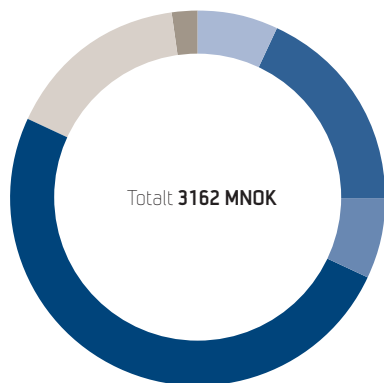

Alexandra Bech Gjørv
konsernsjef

SINTEF 2015

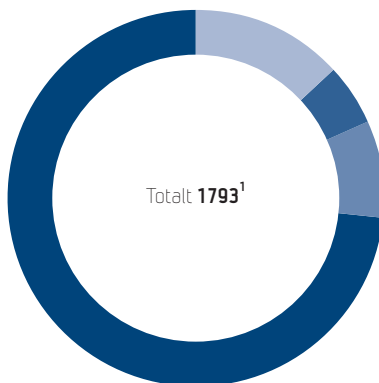
Finansieringskilder

(% av brutto driftsinntekter)

NFR grunnbevilgning	7 %
NFR prosjektbevilgninger	18 %
Offentlig forvaltning	7 %
Industri og næringsliv	50 %
Internasjonale oppdrag	16 %
Andre inntekter	2 %

Ansatte

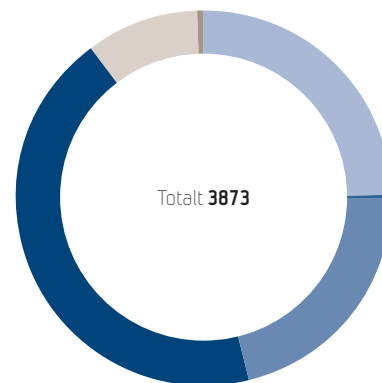

Administrativt	235
Teknisk personell	94
Ingeniører	153
Forskere	1311 ²

¹ eksklusive SINTEF Holding
² herav 714 med doktorgrad

Publikasjoner

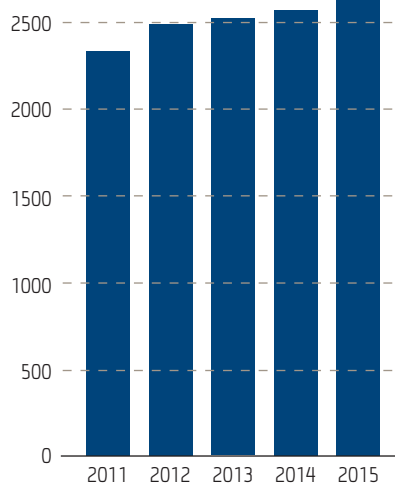
(inkl. formidling)

Vitenskapelig artikkel i periodika, serie eller antologi	965
Vitenskapelig monografi	8
Vitenskapelig foredrag og poster	820
Rapporter	1692
Populærvitenskapelige artikler og foredrag	372
Fagbøker, lærebøker m.m.	16

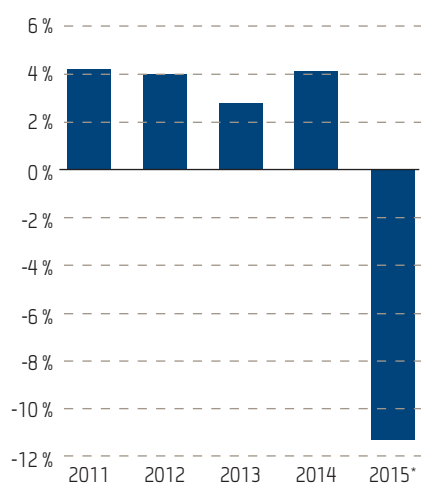
Netto driftsinntekt

(MNOK)

Netto driftsmargin

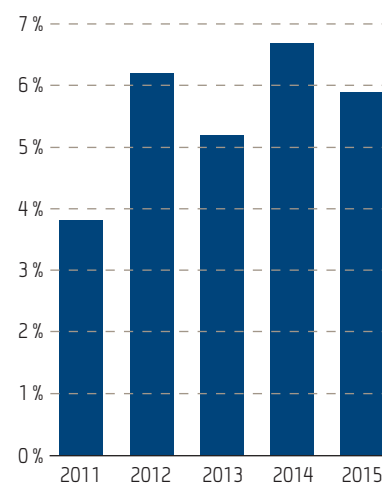
(%)

* Driftsmargin inkludert engangskostnader ifbm overgang til ny pensjonsordning på 353 MNOK

Investeringer

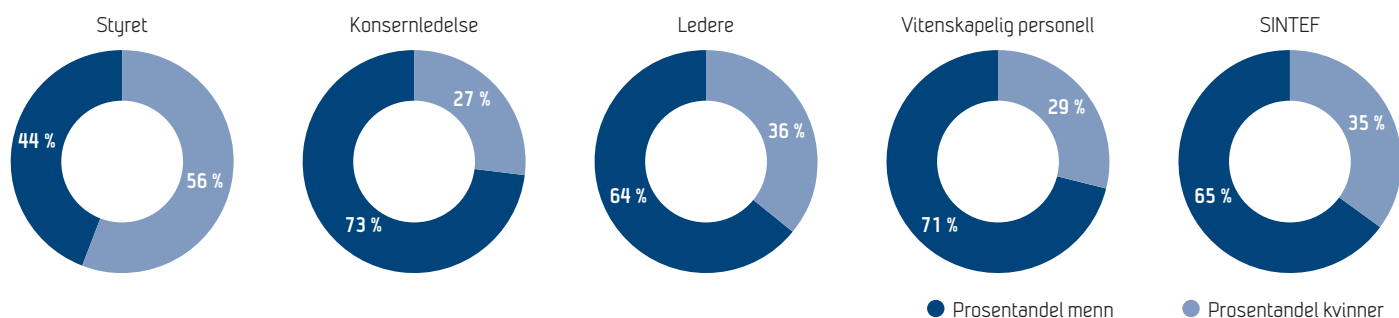
Vitenskapelig utstyr og bygninger
 (% av netto driftsinntekter)

SINTEF 2015

Likestilling

Finansielle hovedtall

MNOK	2011	2012	2013	2014	2015
Resultat					
Brutto driftsinntekter	2 789	2 966	2 942	2 936	3 162
Netto driftsinntekter	2 333	2 487	2 517	2 561	2 672
Driftsresultat	98	99	71	106	-301
Finansinntekter	54	60	50	70	54
Finanskostnader	10	27	18	33	46
Resultat før skatt	142	132	103	143	-293
Årsresultat	98	94	55	94	-236
Balanse					
Anleggsmidler	1 123	1 168	1 253	1 435	1 329
Omløpsmidler	2 299	2 281	2 490	2 414	2 360
Sum eiendeler	3 423	3 448	3 743	3 849	3 688
Egenkapital	2 154	2 248	2 302	2 394	2 126
Løngsiktig gjeld	79	68	76	17	48
Kortsiktig gjeld	1 190	1 132	1 365	1 438	1 514
Gjeld	1 269	1 200	1 441	1 455	1 562
Sum egenkapital og gjeld	3 423	3 448	3 743	3 849	3 688
Lønnsomhet					
Driftsmargin %	4,2	4,0	2,8	4,1	-11,3
Totalrentabilitet %	4,6	4,6	3,4	4,6	-6,6
Egenkapitalrentabilitet %	6,7	6,0	4,5	6,1	-13,0
Likviditet					
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	196	74	85	19	431
Likviditetsgrad 1	1,9	2,0	1,8	1,7	1,6
Soliditet					
Egenkapital i %	63	65	62	62	58
Operativ arbeidskapital	1 035	1 074	1 126	976	845

SINTEF 2015

Resultatregnskap

Tall i 1000 kr

Stiftelsen SINTEF			SINTEF	
2014	2015	Noter	2015	2014
DRIFTSINNEKTER OG DRIFTSKOSTNADER				
1 571 848	1 661 241		2 823 276	2 685 480
125 274	134 120		191 258	178 151
107 663	155 744		147 359	72 527
1 804 785	1 951 106	2, 20	3 161 893	2 936 158
294 358	338 168		489 652	374 722
1 510 427	1 612 938		2 672 241	2 561 436
1 029 770	1 154 291	3, 12	1 961 148	1 771 417
0	247 627	3, 12	353 080	0
67 841	71 513	4, 5	104 525	103 261
0	0	4, 5	0	151
346 844	347 206	3, 5	554 738	580 929
1 444 456	1 820 636		2 973 491	2 455 759
65 972	-207 699		-301 250	105 677
DRIFTSRESULTAT				
FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER				
18 550	-47 763	6	-2 851	-2 956
1 258	218	19	218	0
21 382	8 428	19	48 198	57 446
6 339	8 175	8	8 175	15 270
11 370	3 483	19	45 923	32 553
36 159	-34 425		7 816	37 206
102 131	-242 124		-293 434	142 883
23 734	-35 156	15	-57 692	49 023
78 397	-206 968		-235 742	93 860
ÅRSRESULTAT				
			-28 772	15 463
			-206 970	78 397
OVERFØRINGER				
78 397	-206 968			
78 397	-206 968			
Sum overføringer				

SINTEF 2015

Balanse

Tall i 1000 kr

Stiftelsen SINTEF			SINTEF	
2014	2015	Noter	2015	2014
EGENKAPITAL OG GJELD				
Egenkapital				
Innskutt egenkapital				
69 300	69 300		69 300	69 300
69 300	69 300		69 300	69 300
Opptjent egenkapital				
577 715	613 709		613 709	577 715
1 459 471	1 192 073		1 192 073	1 459 461
2 037 186	1 805 782	11	1 805 783	2 037 177
Minoritetsinteresser				
			251 096	287 783
2 106 486	1 875 082		2 126 178	2 394 261
Gjeld				
Avsetning for forpliktelser				
0	13 660	12	23 534	8 262
0	13 756		13 756	0
0	27 416		37 290	8 262
Annen langsiktig gjeld				
0	0	13, 17	6 631	8 299
42 457	40 839	10, 13	0	0
0	0	13	4 002	0
42 457	40 839	13	10 634	8 299
Kortsiktig gjeld				
0	0	17	0	0
208 615	80 429	20	151 858	330 439
0	0	15	1 009	3 517
88 030	99 496		194 297	184 389
238 013	305 406		467 893	366 599
0	0		0	0
0	0		0	428
343 432	470 595	16	699 025	552 822
878 091	955 926		1 514 081	1 438 195
920 548	1 024 182		1 562 005	1 454 756
3 027 033	2 899 263		3 688 182	3 849 015

SINTEF 2015

Kontantstrømanalyse

Tall i 1000 kr

Stiftelsen SINTEF			SINTEF	
2014	2015		2015	2014
		Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
102 131	-242 124	Årsresultat før skattekostnad	-293 434	142 883
-18 550	47 763	Andel resultat i datterselskaper og tilknyttet selskap	2 851	2 956
0	0	Periodens betalte skatt	-3 517	-14 547
67 841	71 513	Periodens av- og nedskrivninger	104 525	103 412
-96 028	171 820	Endring i pernsjonsforpliktelser	250 858	-153 908
0	0	Nedskrivning av aksjeinvesteringer	5 113	-1 269
-15 529	11 825	Poster klassifisert som investerings- eller finansieringsaktiviteter	28 376	-26 689
-1 810	-3 700	Endring i varer	-3 763	-1 810
-49 836	-6 929	Endring i oppdrag i arbeid	-26 264	-78 004
5 385	54 531	Endring i kundefordringer	49 116	54 438
11 676	-128 186	Endring i leverandørgjeld	-178 582	55 167
10 953	-3 118	Endringer i konsernmellomværender	0	0
-33 763	320 816	Endring i andre omløpsmidler og andre gjeldsposter	495 292	-63 452
-17 530	294 211	Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	430 572	19 178
		Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
0	437	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	1 933	0
-58 753	-52 965	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-156 524	-172 272
0	0	Innbetalinger ved salg av immaterielle eiendeler	0	200
-11 578	0	Utbetalinger ved kjøp av immaterielle eiendeler	0	-11 578
-15 000	-20 000	Utbetalinger ved kjøp av finansielle anleggsmidler	0	-13 338
-85 331	-72 528	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-161 924	-196 988
		Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
0	0	Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	2 335	-27 039
0	0	Netto endring i kassekreditt	0	-13 058
0	0	Utbetalinger av utbytte	-428	-299
0	0	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	1 907	-40 395
0	0	Effekt av valutakursendring på bankinnskudd, kontanter o.l.	0	0
-102 861	221 684	Netto endring i bankinnskudd, kontanter og lignende	270 555	-218 205
384 095	281 234	Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr. 01.01.	644 509	862 715
281 234	502 918	Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr. 31.12.	915 064	644 509

SINTEF Byggforsk

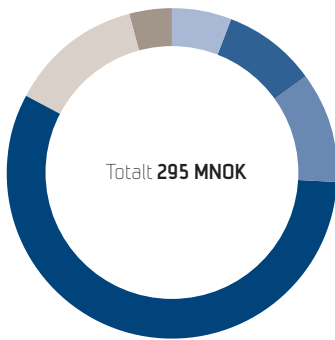
SINTEF Byggforsk er et internasjonalt ledende forskningsinstitutt for bærekraftig utvikling av bygg og infrastruktur. Vi skaper verdier for våre kunder og samfunnet gjennom forskning og utvikling, forskningsbasert rådgivning, sertifisering og kunnskapsformidling.

Vi har spisskompetanse innen fagområder som arkitektur, bygningsfysikk, forvaltning, drift og vedlikehold av bygninger, vannforsyning og annen infrastruktur.

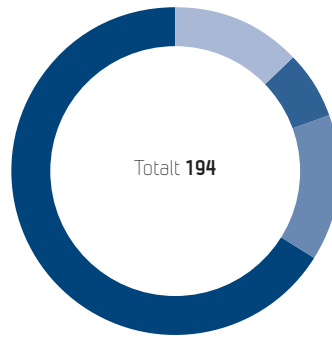
Finansieringskilder

(% av brutto driftsinntekter)

NFR grunnbevilgning	6,0 %
NFR prosjektbevilgninger	9,0 %
Offentlig forvaltning	11,0 %
Industri og næringsliv	57,0 %
Internasjonale oppdrag	13,0 %
Andre inntekter	4,0 %

Ansatte

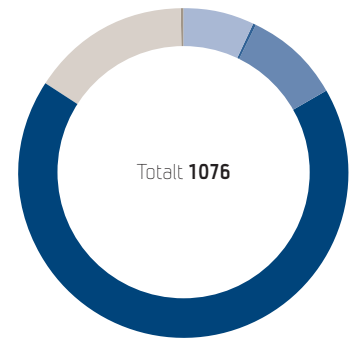

Administrativt	25
Teknisk personell	13
Ingeniører	28
Forskere	128*

*herav 44 med doktorgrad

Publikasjoner

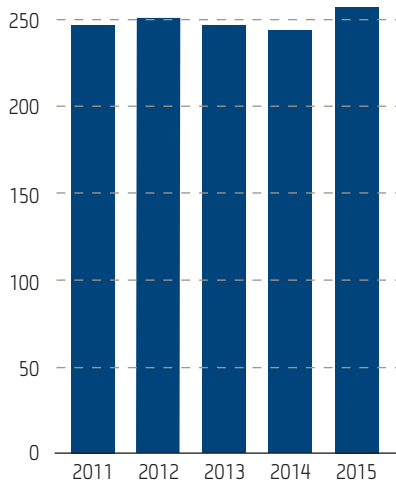
(inkl. formidling)

Vitenskapelig artikkel i periodika, serie eller antologi	77
Vitenskapelig monografi	1
Vitenskapelig foredrag og poster	103
Rapporter	726
Populærvitenskapelige artikler og foredrag	168
Fagbøker, lærebøker m.m.	1

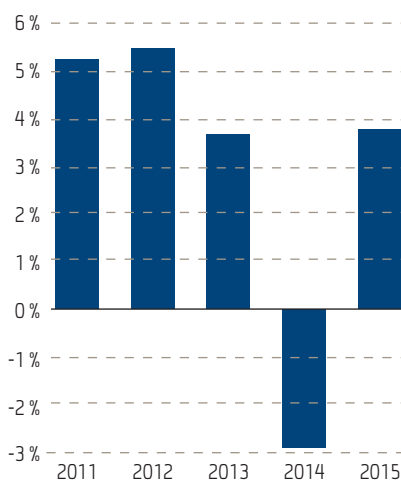
Netto driftsinntekt

(MNOK)

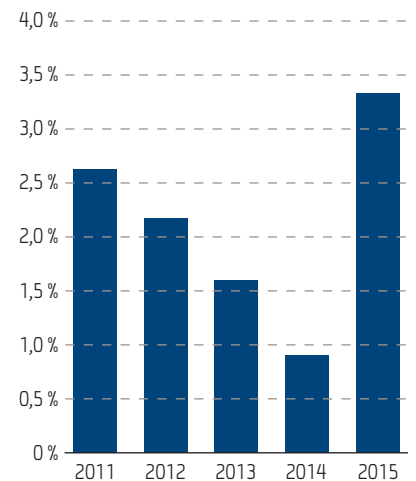
Netto driftsmargin

(%)

Investeringer

Vitenskapelig utstyr og bygninger
(% av netto driftsinntekter)

SINTEF IKT

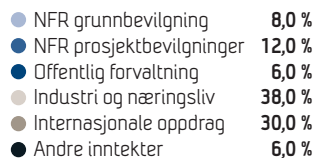
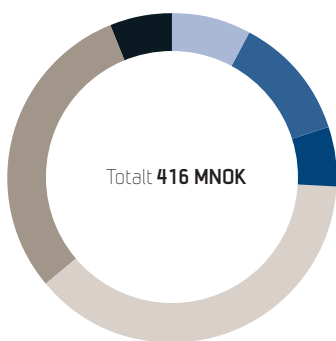
SINTEF IKT leverer forskningsbasert kompetanse og teknologi for utvikling av systemer, produkter og tjenester innenfor feltene «mikro- og sensorsystemer», «overvåkings- og kommunikasjonssystemer» og «informasjonssystemer og beregningsorientert programvare».

SINTEF IKT har et moderne mikro-/nanolaboratorium (MiNaLab) som er et av verdens ledende laboratorier innen utvikling og småskala-produksjon av strålingssensorer.

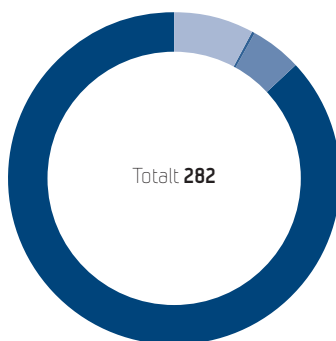

Finansieringskilder

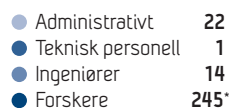
(% av brutto driftsinntekter)

Ansatte

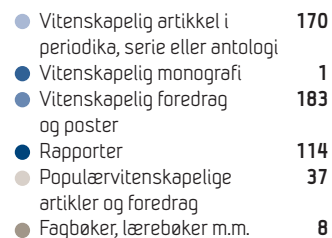
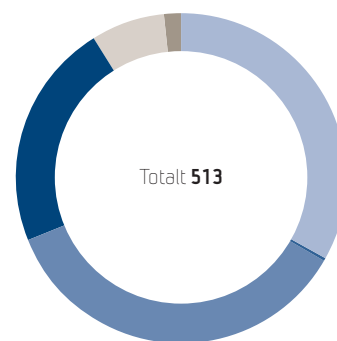

*herav 133 med doktorgrad

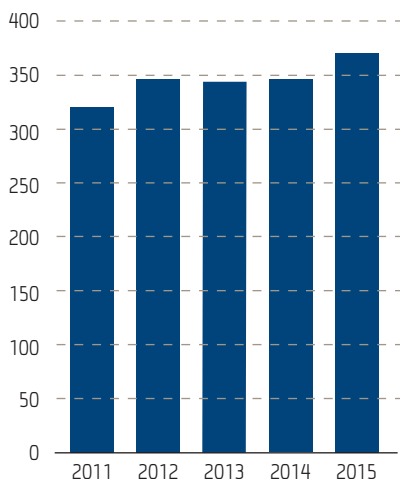
Publikasjoner

(inkl. formidling)

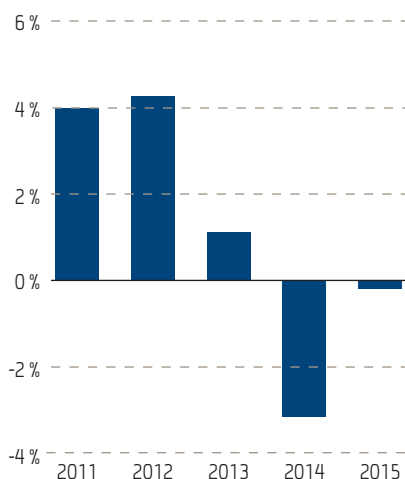
Netto driftsinntekt

(MNOK)

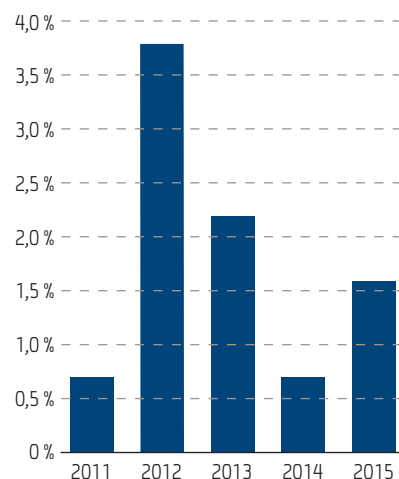
Netto driftsmargin

(%)

Investeringer

Vitenskapelig utstyr og bygninger
(% av netto driftsinntekter)

SINTEF Materialer og kjemi

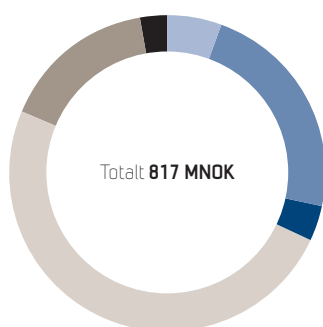
SINTEF Materialer og kjemi er et oppdragsinstitutt som tilbyr høy kompetanse innen materialteknologi, bioteknologi, anvendt kjemi og biologi. Med vår flerfaglige kunnskapsbase som fundament, utvikler

vi muliggjørende teknologier og tverrfaglige løsninger for et bredt spekter av markedsområder, i tett samarbeid med våre kunder og samarbeidspartnere.

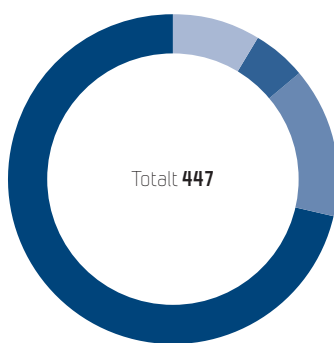
Finansieringskilder

(% av brutto driftsinntekter)

NFR grunnbevilgning	5,6 %
NFR prosjektbevilgninger	22,8 %
Offentlig forvaltning	3,6 %
Industri og næringsliv	49,4 %
Internasjonale oppdrag	15,9 %
Andre inntekter	2,7 %

Ansatte

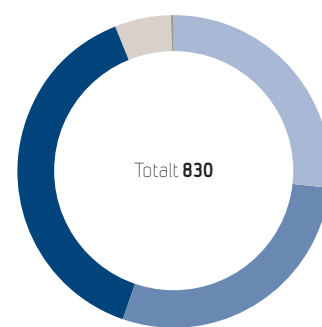

*herav 220 med doktorgrad

Administrativt	39
Teknisk personell	24
Ingeniører	65
Forskere	319*

Publikasjoner

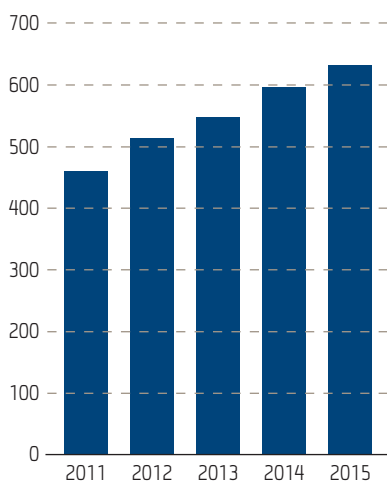
(inkl. formidling)

Vitenskapelig artikkel i periodika, serie eller antologi	223
Vitenskapelig foredrag og poster	237
Rapporter	321
Populærvitenskapelige artikler og foredrag	48
Fagbøker, lærebøker m.m.	1

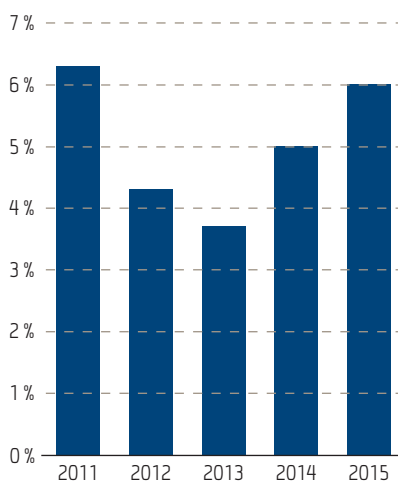
Netto driftsinntekt

(MNOK)

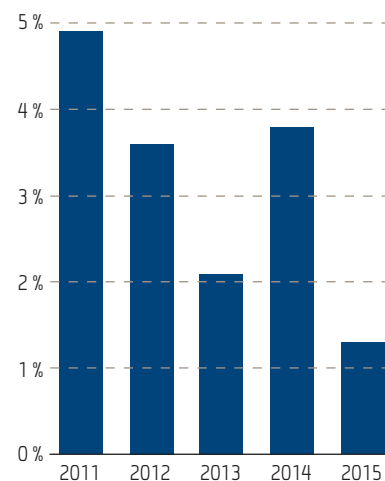
Netto driftsmargin

(%)

Investeringer

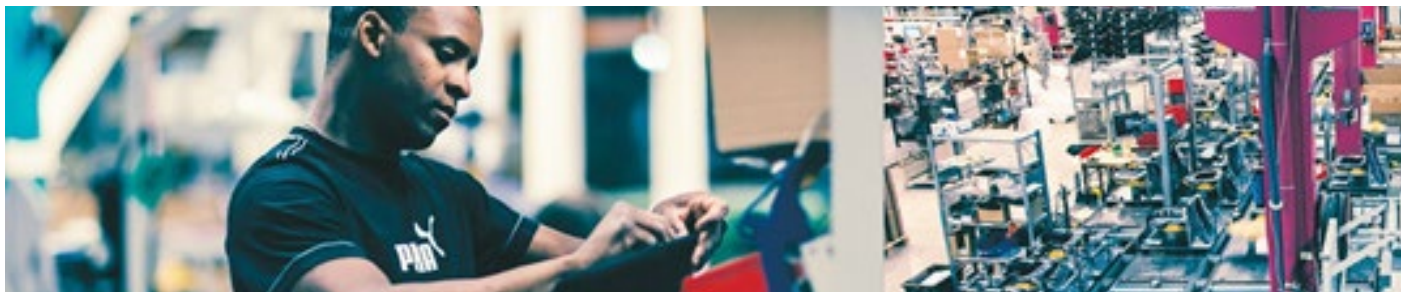
Vitenskapelig utstyr og bygninger
(% av netto driftsinntekter)

SINTEF Teknologi og samfunn

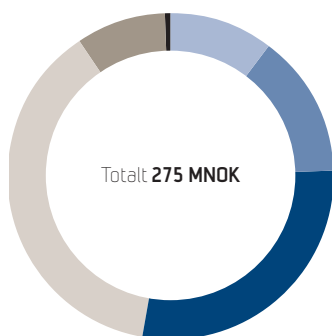
SINTEF Teknologi og samfunn er et tverrfaglig forskningsinstitutt innenfor både teknisk-industriell og samfunnsvitenskapelig arena. I tillegg til å være en sterk teknologileverandør til industri og næringsliv, bidrar vi til bedre løsninger og økt innovasjon i offentlig sektor.

Vi forsker for å møte de store samfunnsutfordringene innenfor arbeid og næringsliv, energi og klima, helse, demografi og velferd, smarte transportløsninger og innovative samfunn.

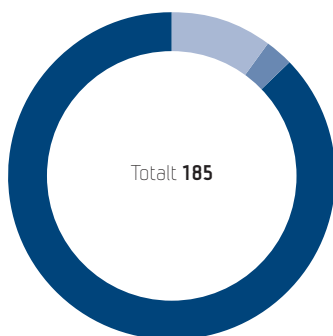
Finansieringskilder

(% av brutto driftsinntekter)

NFR grunnbevilgning	10,5 %
NFR prosjektbevilgninger	14,1 %
Offentlig forvaltning	28,2 %
Industri og næringsliv	37,8 %
Internasjonale oppdrag	8,8 %
Andre inntekter	0,5 %

Ansatte

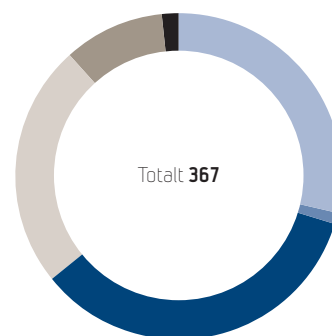

Administrativt	19
Ingeniører	5
Forskere	161*

*herav 67 med doktorgrad

Publikasjoner

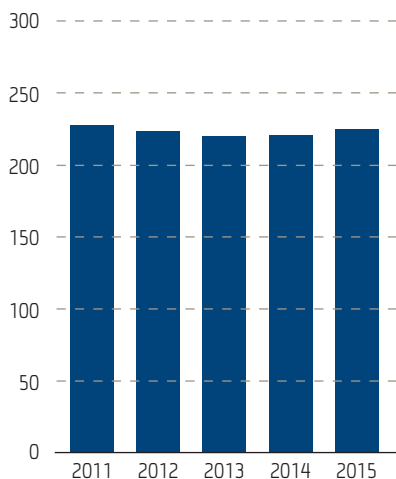
(inkl. formidling)

Vitenskapelig artikkel i periodika, serie eller antologi	106
Vitenskapelig monografi	4
Vitenskapelig foredrag og poster	126
Rapporter	89
Populærvitenskapelige artikler og foredrag	36
Fagbøker, lærebøker m.m.	6

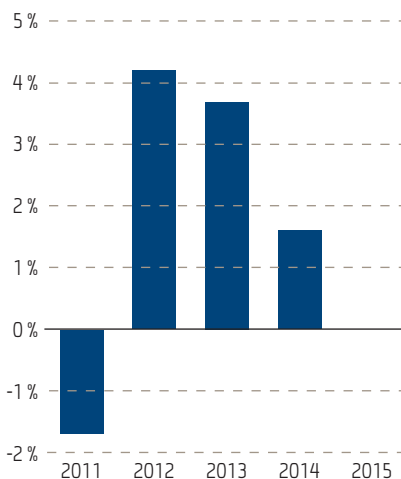
Netto driftsinntekt

(MNOK)

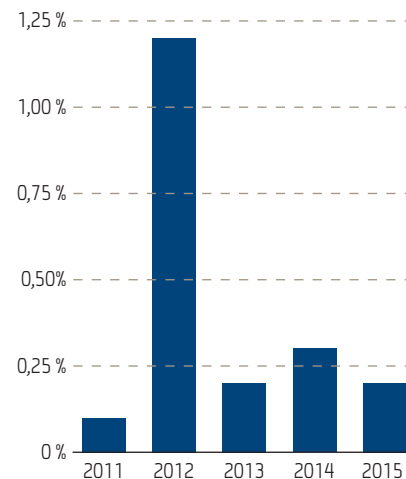
Netto driftsmargin

(%)

Investeringer

Vitenskapelig utstyr og bygninger
(% av netto driftsinntekter)

SINTEF Energi AS

SINTEF Energi har som formål å forme fremtidens energiløsninger.

Dette jobber vi med det ut fra tre hovedperspektiver:

- Norge: Sikre og rimelige energiløsninger
- Europa: Verdiskaping basert på norske energiressurser
- Verden: Teknologitviking i det internasjonale markedet

SINTEF Energis strategiske satsingsområder dekker hele kjeden fra

produksjon til forbruk: Energieffektivisering, CCS, vannkraft, havvind, bioenergi, systemintegrasjon av fornybar energi, smartgrid, transmisjon og kobling av norsk kraft til Europa, gassteknologi, LNG og hydrogen, samt undervanns kraftforsyning og prosessering.

Våre satsinger bidrar i overgangen til, og realiseringen av fremtidens bærekraftige energisystem.

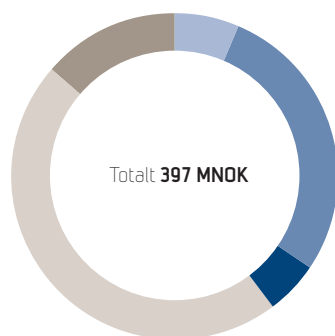

2. september åpnet H.K.H. Kronprinsen vår nye SINTEF Energy Lab. Samfunnet er avhengig av robust og pålitelig strømforsyning, og i det nye laboratoriet testes og utvikles komponenter som skal inngå i fremtidens kraftsystem til lands og til vanns. Konsernsjef Unni M. Steinsmo viser frem bildet «Energikongeriket» for Kronprinsparet. Ytterst til venstre er forskningssjef Dag Eirik Nordgård og til høyre er adm. dir. Inge R. Gran.

Foto: SINTEF/Torgrim Melhuus

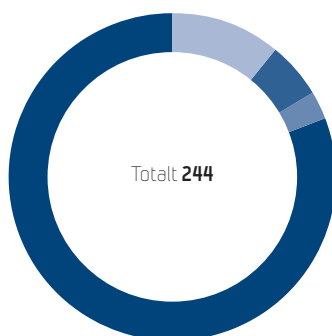
Finansieringskilder

(% av brutto driftsinntekter)

● NFR grunnbevilgning	6,4 %
● NFR prosjektbevilgninger	28,2 %
● Offentlig forvaltning	5,2 %
● Industri og næringsliv	46,6 %
● Internasjonale oppdrag	13,6 %

Ansatte

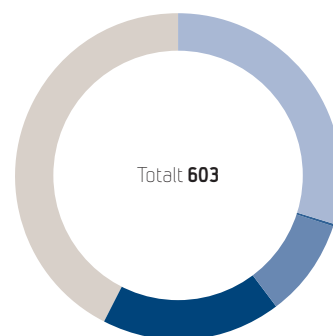

● Administrativt	27
● Teknisk personell	13
● Ingeniører	7
● Forskere	197*

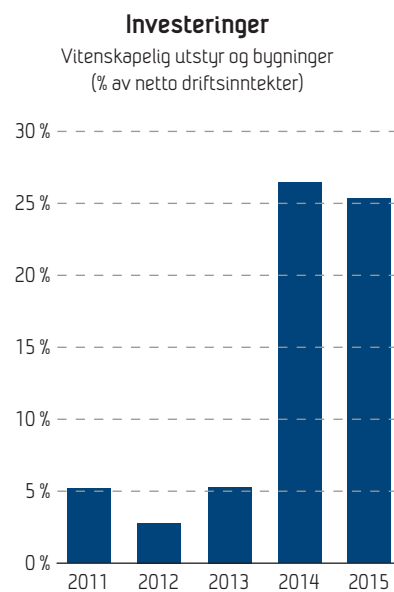
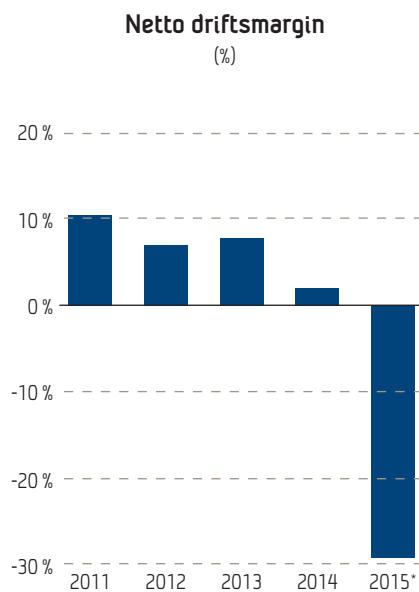
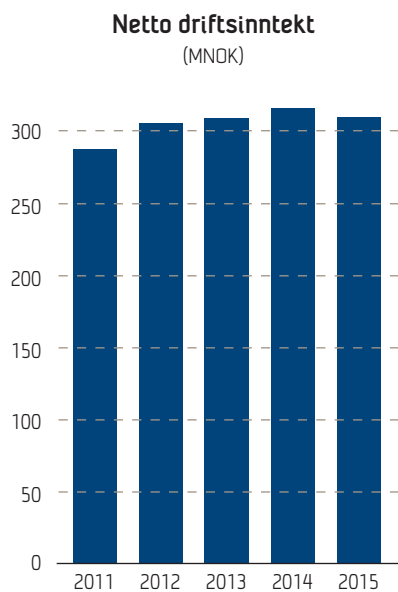
*herav 102 med doktorgrad

Publikasjoner

(inkl. formidling)

● Vitenskapelig artikkel i periodika, serie eller antologi	181
● Vitenskapelig monografi	1
● Vitenskapelig foredrag og poster	58
● Rapporter	107
● Populærvitenskapelige artikler og foredrag	256

* Driftsmargin inkludert engangskostnader ifbm overgang til ny pensjonsordning på 79 MNOK

Finansielle hovedtall

MNOK	2011	2012	2013	2014	2015
Resultat					
Brutto driftsinntekter	404	401	399	399	397
Netto driftsinntekter	288	306	309	316	310
Driftsresultat	30	22	24	7	-92
Årsresultat	30	25	26	13	-63
Balanse					
Anleggsmidler	101	98	121	207	252
Omløpsmidler	433	457	483	404	292
Sum eiendeler	533	555	604	611	544
Egenkapital	334	359	385	389	325
Gjeld	199	196	219	222	219
Sum egenkapital og gjeld	533	555	604	611	544
Lønnsomhet					
Driftsmargin %	10,5	7,1	7,9	2,1	-29,7
Totalrentabilitet %	7,4	6,1	6,1	4,5	4,7
Egenkapitalrentabilitet %	12,2	9,6	9,5	7,0	7,6
Likviditet					
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	14	38	15	-32	49
Likviditetsgrad	2,2	2,3	2,2	1,8	1,3
Soliditet					
Egenkapital i %	62,6	64,7	63,8	63,7	59,7
Operativ arbeidskapital	216	236	265	186	73

SINTEF Fiskeri og havbruk AS

SINTEF Fiskeri og havbruk AS er i dag det ledende teknologiske forskningsmiljøet i Europa rettet mot fiskeri- og havbrukssektoren. Vi driver teknologisk forsknings- og utviklingsarbeid langs hele den

marine verdikjeden. Vår viktigste kunde er den norske fiskeri- og havbruksnæringen.

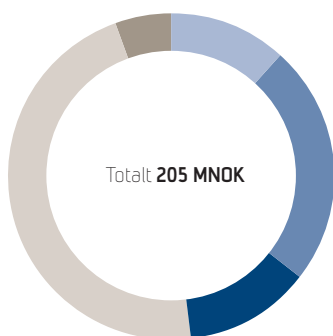

Vi gjennomfører flere forskningstokt for å utvikle løsninger sammen med våre kunder.

Foto: TYD

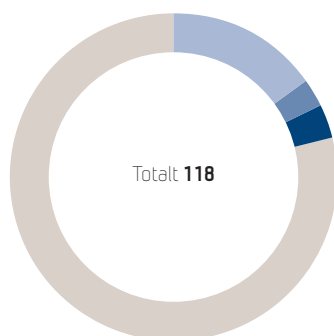
Finansieringskilder

(% av brutto driftsinntekter)

- NFR grunnbevilgning 11,8 %
- NFR prosjektbevilgninger 23,9 %
- Offentlig forvaltning 12,7 %
- Industri og næringsliv 46,3 %
- Internasjonale oppdrag 5,4 %

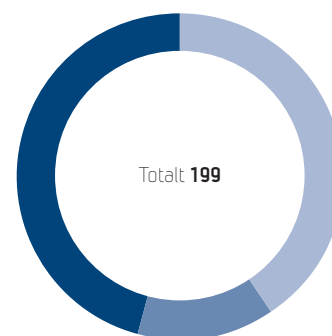
Ansatte

- Administrativt 18
  - Teknisk personell 3
  - Ingeniører 4
  - Forskere 93*
- *herav 50 med doktorgrad

Publikasjoner

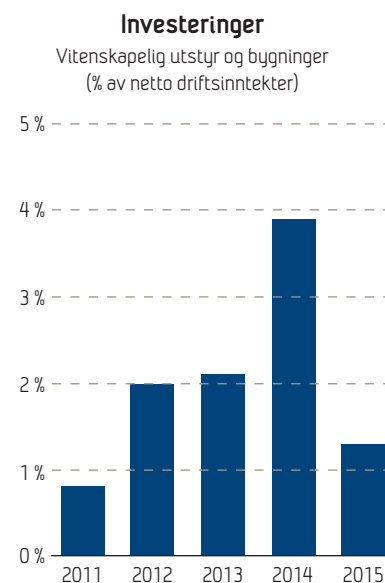
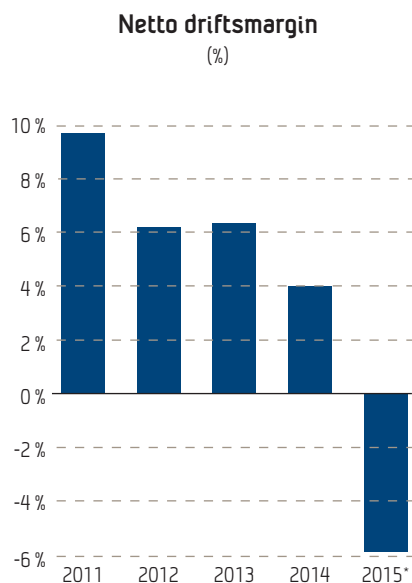
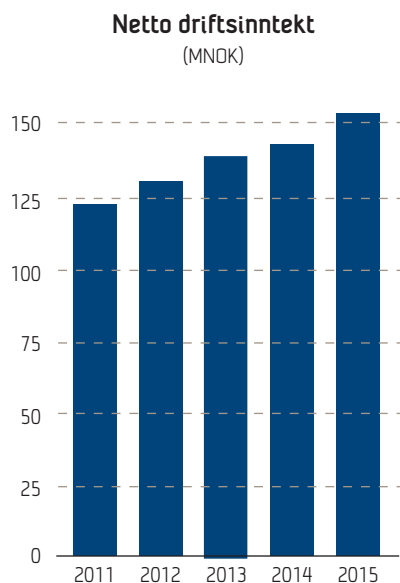
(inkl. formidling)

- Vitenskapelig artikkel i periodika, serie eller antologi 80
- Vitenskapelig foredrag og poster 27
- Rapporter 92

SINTEF Fiskeri og havbruk AS

* Driftsmargin inkludert engangskostnader ifbm overgang til ny pensjonsordning på 14 MNOK

Finansielle hovedtall

MNOK	2011	2012	2013	2014	2015
Resultat					
Brutto driftsinntekter	166	181	189	197	205
Netto driftsinntekter	122	130	139	143	153
Driftsresultat	12	8	9	6	-9
Årsresultat	13	8	8	5	-8
Balanse					
Anleggsmidler	14	16	27	36	26
Omløpsmidler	72	83	95	107	108
Sum eiendeler	86	99	122	143	134
Egenkapital	47	54	62	67	59
Gjeld	39	45	60	76	75
Sum egenkapital og gjeld	86	99	122	143	134
Lønnsomhet					
Driftsmargin %	9,8	6,2	6,5	4,0	-5,9
Totalrentabilitet %	17,0	10,7	9,3	6,3	-3,7
Egenkapitalrentabilitet %	31,7	19,0	16,6	11,0	-15,6
Likviditet					
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	18	-7	28	8	-5
Likviditetsgrad	2,0	2,0	1,6	1,4	1,5
Soliditet					
Egenkapital i %	54,7	54,5	50,8	46,8	44,0
Operativ arbeidskapital	36	41	35	31	34

MARINTEK

Norsk Marinteknisk Forskningsinstitutt AS (MARINTEK) driver forskning og utvikling innen marin teknologi i et globalt marked, med hovedvekt på maritim sektor, olje og gass samt havenergi. MARINTEK utvikler og verifiserer teknologiske løsninger, forretnings- og drifts-

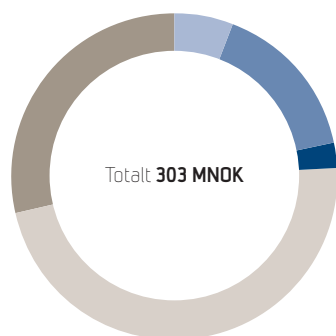
konsepter for shipping-, havenergi- og petroleumsindustriene samt den maritime utstyrsindustrien. MARINTEKs hovedkontor og laboratorier er på Marinteknisk Senter i Trondheim.

Skipsmodelltanken på Tyholt markerte i 2014 at det var 75 år siden den offsielle åpningen (1. september 1939). FoU-arbeidet i Skipsmodell-tanken har gjennom generasjoner vært av stor betydning for Norges rolle som stormakt på havet. Foto: MARINTEK/Lars Kristian Steen

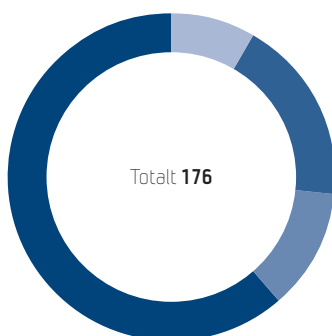
Finansieringskilder

(% av brutto driftsinntekter)

- NFR grunnbevilgning 6,1 %
- NFR prosjektbevilgninger 15,6 %
- Offentlig forvaltning 2,5 %
- Industri og næringsliv 47,4 %
- Internasjonale oppdrag 28,4 %

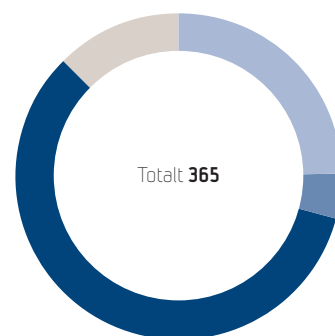
Ansatte

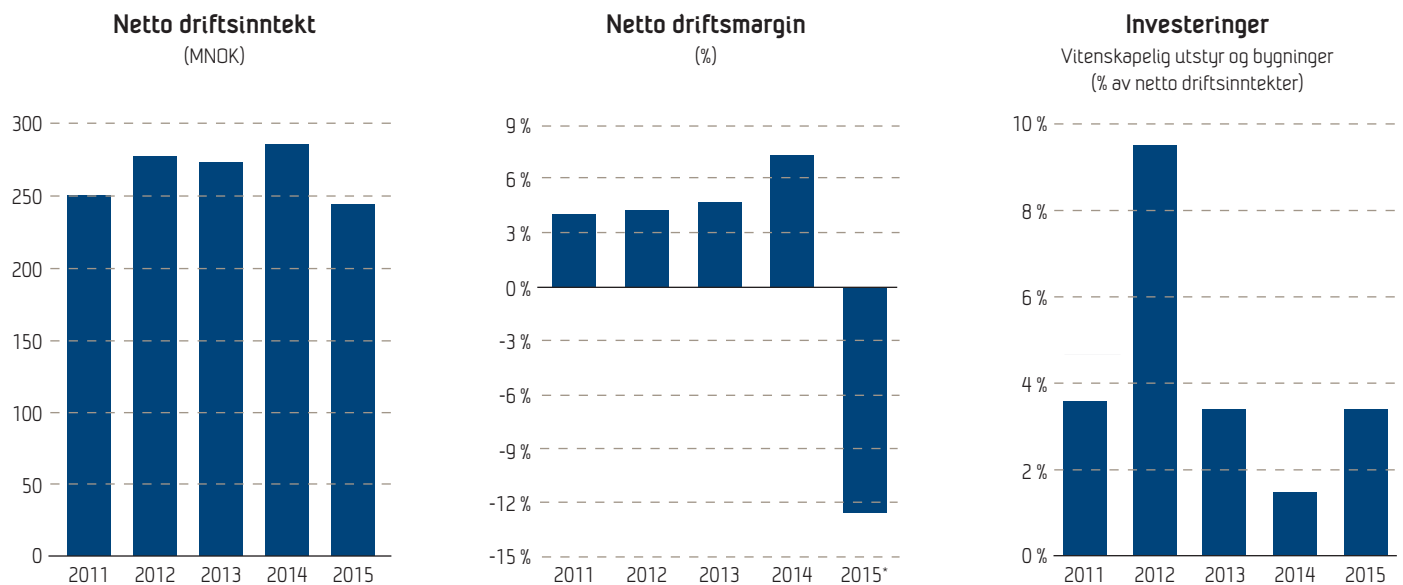
- Administrativt 15
  - Teknisk personell 32
  - Ingeniører 21
  - Forskere 108*
- *herav 53 med doktorgrad

Publikasjoner

(inkl. formidling)

- Vitenskapelig artikkel i periodika, serie eller antologi 91
- Vitenskapelig foredrag og poster 16
- Rapporter 213
- Populærvitenskapelige artikler og foredrag 45

Finansielle hovedtall

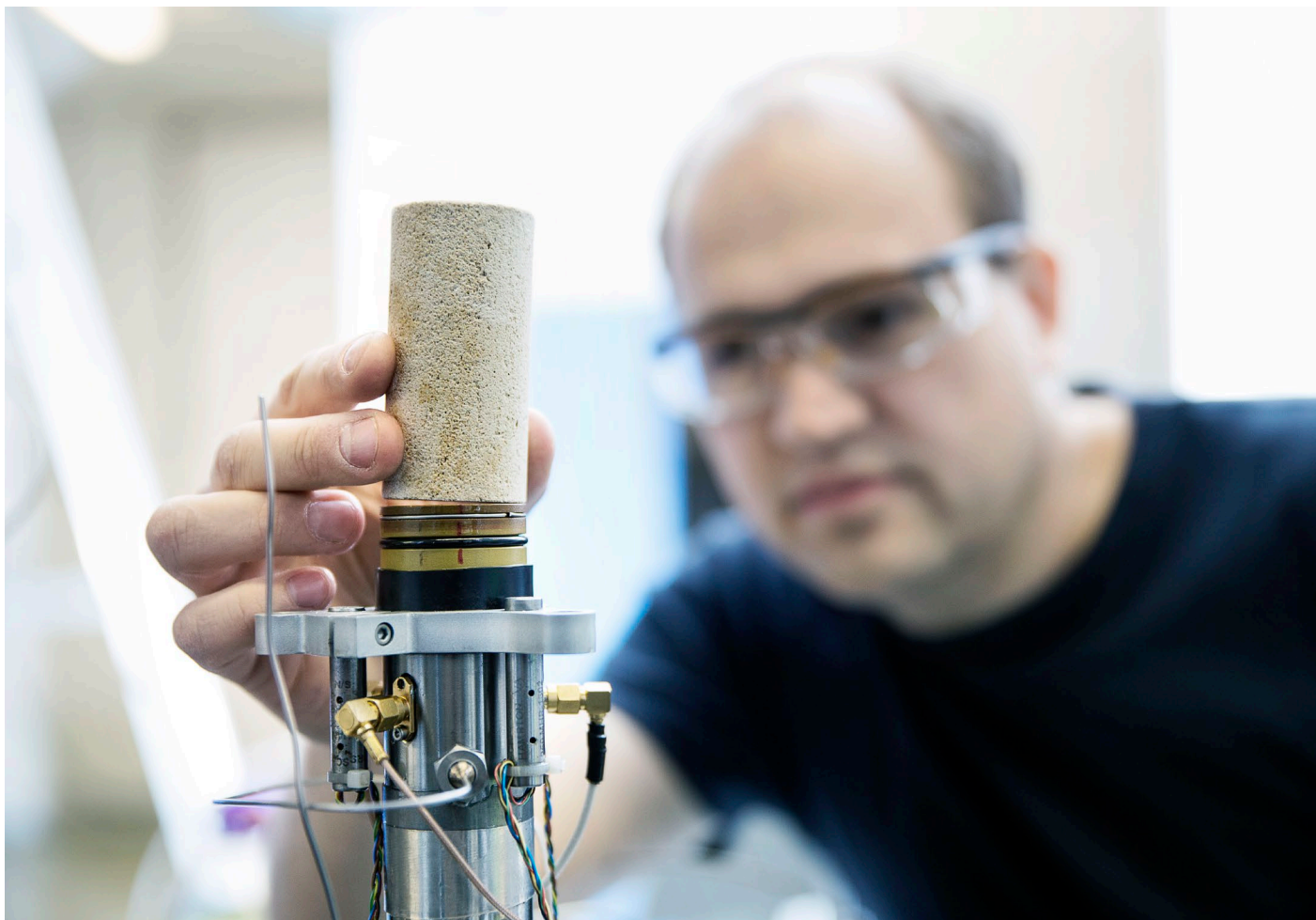
MNOK	2011	2012	2013	2014	2015
Resultat					
Brutto driftsinntekter	296	319	316	332	303
Netto driftsinntekter	250	277	273	285	244
Driftsresultat	10	12	13	21	-31
Årsresultat	13	15	15	19	-29
Balanse					
Anleggsmidler	85	98	109	97	97
Omløpsmidler	277	271	271	292	272
Sum eiendeler	362	369	380	390	369
Egenkapital	220	230	238	252	223
Gjeld	142	138	142	138	146
Sum egenkapital og gjeld	362	369	380	390	369
Lønnsomhet					
Driftsmargin %	4,1	4,3	4,8	7,4	-12,6
Totalrentabilitet %	1,4	1,6	1,8	2,7	-5,0
Egenkapitalrentabilitet %	3,1	3,4	3,1	3,9	-14,2
Likviditet					
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	5	1	5	57	12
Likviditetsgrad	1,9	2,0	1,9	2,1	1,9
Soliditet					
Egenkapital i %	60,7	62,4	62,7	64,6	60,4
Operativ arbeidskapital	156	155	157	159	131

SINTEF Petroleum AS

SINTEF Petroleum utvikler teknologi for effektiv, sikker og miljøvennlig petroleumsvirksomhet. Vi bidrar til at verdiskapingen i petroleumsvirksomheten skjer kostnadseffektivt og med minst mulig bruk

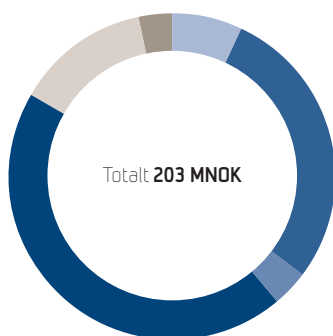
av energi og materiell. Vi bidrar i tillegg til at verdiene skapes med så lav miljøbelastning som mulig, ved hjelp av teknologi som ivaretar hensynet til mennesker, materiell og omgivelser.

Forsker Lars Erik Walle ved Formasjonsfysikk-laboratoriet studerer styrkeegenskapene til steinprøver av kritt for å gi bedre kunnskap om borehullsstabilitet i forbindelse med boring og utvinning fra kritt-formasjoner. Foto: SINTEF/Geir Mogen

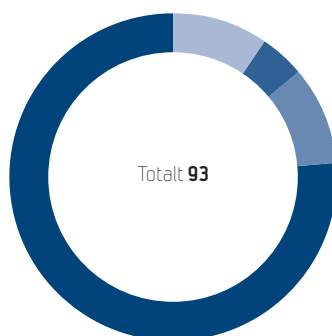
Finansieringskilder

(% av brutto driftsinntekter)

● NFR grunnbevilgning	7,2 %
● NFR prosjektbevilgninger	28,2 %
● Offentlig forvaltning	3,6 %
● Industri og næringsliv	44,5 %
● Internasjonale oppdrag	13,2 %
● Andre inntekter	3,3 %

Ansatte

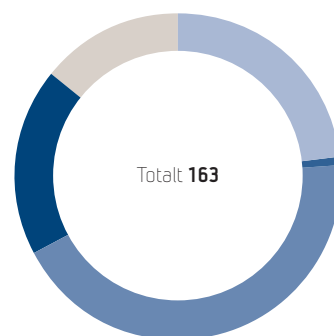

● Administrativt	9
● Teknisk personell	4
● Ingeniører	9
● Forskere	71*

*herav 53 med doktorgrad

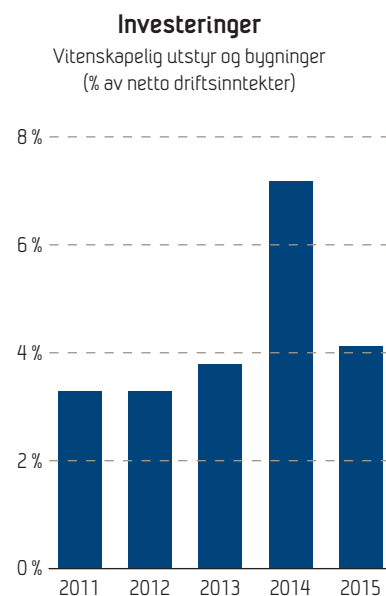
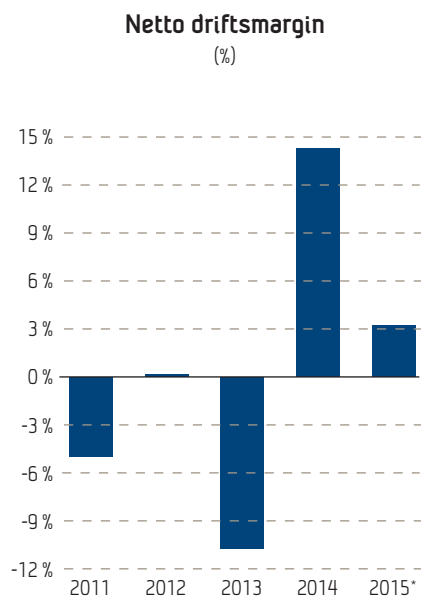
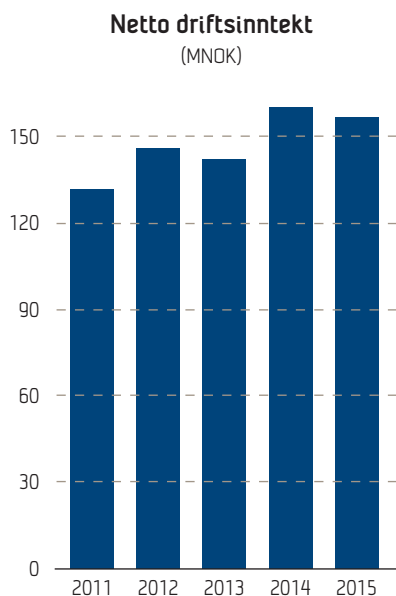
Publikasjoner

(inkl. formidling)

● Vitenskapelig artikkel i periodika, serie eller antologi	38
● Vitenskapelig monografi	1
● Vitenskapelig foredrag og poster	71
● Rapporter	30
● Populærvitenskapelige artikler og foredrag	23

SINTEF Petroleum AS

* Driftsmargin inkludert engangskostnader ifbm overgang til ny pensjonsordning på 8 MNOK

Finansielle hovedtall

MNOK	2011	2012	2013	2014	2015
Resultat					
Brutto driftsinntekter	178	199	172	188	203
Netto driftsinntekter	132	146	142	160	157
Driftsresultat	-7	0	-15	23	5
Årsresultat	-3	6	-10	39	13
Balanse					
Anleggsmidler	101	98	105	105	105
Omløpsmidler	211	223	210	223	231
Sum eiendeler	313	319	315	328	337
Egenkapital	232	237	229	256	265
Gjeld	80	83	86	72	71
Sum egenkapital og gjeld	312	320	315	328	337
Lønnsomhet					
Driftsmargin %	-5,0	0,1	-10,8	14,4	3,2
Totalrentabilitet %	-0,2	0,6	-0,7	3,1	1,1
Egenkapitalrentabilitet %	-0,3	0,7	-1,1	4,0	1,2
Likviditet					
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	15	-8	3	22	23
Likviditetsgrad	3,2	3,2	3,0	3,2	3,2
Soliditet					
Egenkapital i %	74,5	74,2	72,6	78,2	78,8
Operativ arbeidskapital	144	153	134	154	160

NOTER TIL REGNSKAPET FOR 2015

SINTEF

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 17.07.1998 og er utarbeidet etter norske regnskapsstandarder og anbefalinger til god regnskapsskikk.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet viser det samlede økonomiske resultatet og den samlede finansielle stillingen når morforetaket Stiftelsen SINTEF og dets eierandeler i andre selskaper presenteres som en økonomisk enhet. I konsernregnskapet er alle selskaper der Stiftelsen SINTEF eier mer enn 50 % av aksjene og/ eller har bestemmende innflytelse tatt med. Datterselskaper som ikke har betydning for å bedømme SINTEFs stilling og resultat er utelatt fra konsolideringen.

SINTEF-konsernet benevnes SINTEF. Se for øvrig note 6 om datterselskaper.

SINTEF Petroleum AS
SINTEF Energi AS
SINTEF Fiskeri og havbruk AS (Konsern)
MARINTEK - Norsk Marinteknisk Forskningsinstitutt AS (Konsern)
SINTEF Holding AS (Konsern)

Alle vesentlige transaksjoner og mellomværende mellom selskaper som inngår i konsernregnskapet, samt urealisert internfortjeneste, er eliminert. Minoritetsinteressenes andel av resultatet inngår i konsernets resultat og minoritetsinteressenes andel av egenkapitalen inngår i konsernets egenkapital.

Aksjer i datterselskaper er eliminert i konsernregnskapet etter oppkjøpsmetoden. Dette innebærer at det oppkjøpte selskapet vurderes til virkelig verdi på kjøpstidspunktet og eventuell merpris utover dette klassifiseres som goodwill. For deleide datterselskaper er kun andel av goodwill inkludert i balansen.

Prinsipper for inntektsføring

For prosjekter anvendes løpende inntektsføring. Dette innebærer at inntektsføringen skjer etter hvert som arbeidet utføres i henhold til fullføringsgrad slik at opparbeidet andel av prosjektets forventede fortjeneste tas til inntekt. Fullføringsgrad fastsettes ut fra utført produksjon.

For prosjekter som forventes å gi tap er hele det forventede tapet kostnadsført.

Offentlige tilskudd i form av forskningsrådsbevilgninger og lignende inntektsføres etter de grunnleggende prinsipper for inntekts- og kostnadsføring. Det vil si at tilskuddet inntektsføres samtidig med den inntekten den skal øke eller kostnaden det skal redusere. Tilskudd som det er knyttet betingelser til inntektsføres først når det er sannsynlig at betingelsene er eller vil bli oppfylt.

Investeringer og tilskudd føres netto. Investeringstilskudd går til fradrag fra historisk kost for investeringsobjektet. Lisensinntekter inntektsføres proratisk over lisensperioden.

Klassifisering

Omløpsmidler er poster som knytter seg til oppdragsvirksomheten eller fordringer som tilbakebetales innen ett år samt andre eiendeler som ikke er bestemt til varig eie eller bruk for virksomheten. Andre eiendeler er anleggsmidler. Skillet mellom kortsiktig og langsiktig gjeld settes ved ett år til forfalltidspunktet.

Aksjer i datterselskaper og andre aksjainvesteringer der formåle er av strategisk eller annen "ikke-finansiell" karakter, klassifiseres som anleggsaksjer. Øvrige aksjer klassifiseres som omløpsmidler.

Verdivurdering av eiendeler

Vurdering av anleggsmidler skjer til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost. Dersom virkelig verdi av anleggsmidler er lavere enn bokført verdi og verdifalle ikke anses å være av forbigående art foretas nedskrivning til virkelig verdi.

Aksjer i datterselskaper

Investeringer i datterselskaper som konsolideres, er regnskapsført etter egenkapitalmetoden i Stiftelsen SINTEFs regnskap. Etter egenkapitalmetoden skal investeringen vurderes til Stiftelsen SINTEFs eierandel av egenkapitalen og resultatet av andelen skal inntektsføres eller kostnadsføres.

Andre aksjer og andeler klassifisert som anleggsmidler

Anleggsaksjer hvor SINTEF ikke har betydelig innflytelse balanseføres til anskaffelseskost. Investeringene nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Mottatt utbytte og andre overskuddsutdelinger fra selskapene inntektsføres som annen finansinntekt.

Aksjer og andre finansielle instrumenter klassifisert som omløpsmidler

Aksjer og andre finansielle instrumenter som inngår i handelsporteføljen vurderes til virkelig verdi på balansedagen. Andre omløpsmidler er vurdert til laveste av gjennomsnittlig anskaffelseskost og virkelig verdi på balansedagen .

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til balansedagens kurs. Valuta (inn- og utgående) sikres med terminforretninger direkte knyttet til oppdrag. Usikrede valutainnbetalinger benyttes til løpende utgifter i utenlandsk valuta.

Sikringer

Sikringsinstrumentene reflekteres ved at realiserte og urealiserte gevinster og tap på sikringsinstrumentet ikke resultatføres før det underliggende sikringsobjektet påvirker resultatregnskapet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er vurdert til pålydende etter fradrag for forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

Oppdrag i arbeid

Beløpet omfatter utført, ikke fakturert arbeid. Påløpte timer er vurdert til utfaktureringsssats og i henhold til fullføringsgrad, med fradrag for forventet tap.

Eiendeler og gjeld i utenlandsk valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er i balansen omregnet til balansedagens kurs. Valuta (inn- og utgående) sikres med terminforretninger direkte knyttet til oppdrag. Valutaterminkontrakter er balanseført til virkelig verdi på balansedagen. Usikrede valutainbetalinger benyttes til løpende utgifter i utenlandsk valuta.

Varer

Varer er vurdert til laveste av anskaffelseskost etter FIFO-metoden og netto salgsverdi.

Immaterielle eiendeler

Med unntak av utsatt skattefordel og konsesjoner/ patenter, er utgifter til immaterielle eiendeler, herunder utgifter til forskning og utvikling, kostnadsført i sin helhet.

Varige driftsmidler

Ved nyanskaffelser aktiveres og avskrives driftsmidler med kostpris over kr 15 000,- som vurderes å ha en økonomisk levetid på tre år eller mer. Driftsmidlene avskrives lineært etter antatt økonomisk levetid med 33 % for vitenskapelig utstyr, kontorutstyr, inventar og transportmidler samt 2 - 5 % for bygninger.

Skatter

Stiftelsen SINTEF er en allmenntilgjengelig forskningsstiftelse. Den har til formål å bidra til utvikling av samfunnet gjennom å utføre forskning innenfor naturvitenskap, teknologi (herunder også bygg- og anleggsvag), og helse- og samfunnsfag i samarbeid med NTNU. Formålet realiseres gjennom oppbygging av kompetanse på høyeste nivå og et tett samvirke med NTNU og i samarbeid med næringsliv, forvaltning og andre forsknings- og utdanningsinstitusjoner.

Stiftelsen SINTEF har ikke erverv til formål. Stiftelsen SINTEF kan delta i forskningsforetak som ikke har erverv til formål og i foretak som i hovedsak er basert på SINTEF-konsernets forskningsresultater.

Stiftelsen SINTEF har innarbeidet utsatt skattefordel i regnskapet fra 2010 ut fra at dette er skattekreditter som vil kunne nyttiggjøres i framtida ved at de gir redusert betalbar skatt i framtidige perioder. Det innebar en inntektsføring med 278 MNOK for Stiftelsen SINTEF og 368 MNOK for SINTEF i 2010. Inntektsføringen i 2010 vil motsvares av årlig økte skattekostnader i årene framover.

Skattekostnaden sammenstilles med regnskapsmessig resultat før skatt. Skatt knyttet til egenkapitaltransaksjoner er ført mot egenkapitalen. Skattekostnad består av betalbar skatt (skatt på årets direkte skattepliktige inntekt) og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt og utsatt skattefordel presenteres i balansen. For nærmere informasjon henvises det til note 15.

Pensjoner

Stiftelsen SINTEF og alle konsoliderte selskaper er forpliktet til å ha offentlig tjenestepensjon etter loven, og har etablert ordninger som tilfredsstiller vilkårene.

Regnskapsføring av pensjonskostnader skjer i samsvar med norsk regnskapsstandard for pensjonsforpliktelser, NRS 6. Netto pensjonskostnad består av nåverdi av årets pensjonsopptjening og rentekostnad på pensjonsforpliktelsen, fratrukket forventet avkastning på pensjonsmidlene og korrigert for den fordelte virkning av endringer i pensjonsplan, estimater og avvik. Netto pensjonskostnader inngår i posten lønn og sosiale kostnader.

I henhold til regnskapsstandard skal selskapets pensjonsordning behandles som en ytelsesplan, der de fremtidige pensjonsytelsene er basert på antall opptjeningsår og lønnsnivået ved pensjonsalderen. Ved verdsettelsen av pensjonsmidlene benyttes estimert verdi ved regnskapsavslutningen. Denne estimerte verdi korrigeres hvert år i samsvar med oppgave fra livsforsikrings-selskapet over pensjonsmidlenes flytteverdi.

Ved måling av påløpte pensjonsforpliktelser benyttes estimert forpliktelse ved regnskapsavslutningen. Denne estimerte verdi korrigeres hvert år i samsvar med oppgave fra livsforsikrings-selskapet over påløpt pensjonsforpliktelse. Aktuarmessige beregninger blir foretatt hvert år av livsforsikrings-selskapet basert på informasjon fra SINTEF.

Avvik som oppstår mellom estimerte og faktiske verdier, og som skyldes endringer i økonomiske og aktuarielle forutsetninger, betraktes som endringer i regnskapsestimater. Regnskapsstandard tillater en spesiell utjevningemetode for behandling av slike avvik ved at avvik på inntil 10 % av hva som er størst av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene kan holdes utenfor grunnlaget for resultatføringen. Avvik som overstiger 10 %-grensen skal resultatføres over gjenværende opptjeningsstid. Avvik som skyldes endring i pensjonsplanen fordeles systematisk over gjennomsnittlig gjenværende opptjeningsstid.

Følgende selskap har avtale kollektive avtale om innskuddspensjon; MARINTEK, SINTEF Raufoss AS, SINTEF TTO AS og SINTEF Molab AS. Årets pensjonskostnad tilsvarer innbetalte innskudd.

Pr 31.12.2015 avviklet selskapene Stiftelsen SINTEF, SINTEF Energi AS, SINTEF Petroleum AS, SINTEF Fiskeri og Havbruk AS SINTEF Molab AS og SINTEF TTO AS ytelsespensjon for ansatte. I forbindelse med avviklingen er kostnader for netto oppgjørseffekter belastet regnskapet for 2015 med 247,6 MNOK for Stiftelsen SINTEF og 353,1 MNOK for konsernet. Oppgjørseffekter inkluderer kostnadsføring av netto pensjonsmidler i balansen, administrasjonspremie ved utstedelse fripoliser og historisk premie lønnsendringer.

Pr 31.12.2015 tillater ikke god regnskapsskikk å føre resultatteffekter ved opphør av ytelsespensjon direkte mot egenkapitalen. ☐

Alternativ regnskapsføring av opphør ytelsespensjon pr 31.12.2015 ville vært å endre regnskapsprinsipp for måling og presentasjon av pensjon. Dette ville medført at pensjonsforpliktelse ble bokført til virkelig verdi inkludert estimatavvik. Økte pensjonsforpliktelser ville vært belastet egenkapitalen direkte med negativ effekt. Ved etterfølgende opphør av ytelsespensjon, ville pensjonsforpliktelser i balansen bli resultatført som inntekt, og motsvare egenkapitalbelastningen som følge av prinsippendring

SINTEF sin valgte løsning pr 31.12.2015 for opphør av ytelsespensjonsordning gir samme belastning på egenkapital som alternativ regnskapsføring som beskrevet over.

AFP-forpliktelser innenfor LO/NHO-ordningen er en ytelsesbasert flerforetaksordning, men som regnskapsføres som en innskuddsbasert ordning da den ikke er målbar.

Kostnader

Kostnader regnskapsføres som hovedregel i samme periode som tilhørende inntekt. I de tilfeller det ikke er en klar sammenheng mellom utgifter og inntekter fastsettes fordelingen etter skjønnsmessige kriterier. Øvrige unntak fra sammenstillingsprinsippet er angitt der det er aktuelt.

Bankinnskudd, kontanter og lignende

Bankinnskudd, kontanter ol. inkluderer kontanter, bankinnskudd og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Note 2 Salgsinntekt

Stiftelsen SINTEF			SINTEF	
2014	2015	Fordelt på institutter	2015	2014
281 706	295 175	SINTEF Byggeforsk		
379 316	415 742	SINTEF IKT		
735 339	817 100	SINTEF Materialer og kjemi		
281 463	275 447	SINTEF Teknologi og samfunn		
126 961	147 642	SINTEF interne tjenester		
1 804 785	1 951 106	Sum Stiftelsen SINTEF	1 951 106	1 804 785
		MARINTEK	303 426	331 544
		SINTEF Energi	397 027	399 309
		SINTEF Fiskeri og havbruk	207 600	197 925
		SINTEF Petroleum	202 960	187 792
		SINTEF Holding	302 084	227 941
		Eliminert internomsetning	-202 309	-213 140
		Sum SINTEF	3 161 893	2 936 158

Stiftelsen SINTEF			SINTEF	
2014	2015	Per geografisk marked:	2015	2014
1 500 915	1 633 551	Norge	2 665 298	2 434 338
250 158	252 622	EU/ Europa	322 378	323 721
53 712	64 932	Andre	176 220	178 103
1 804 785	1 951 106	Sum	3 161 893	2 936 158

Note 3 Lønnskostnad, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte mm

Stiftelsen SINTEF			SINTEF	
2014	2015		2015	2014
790 260	787 962	Lønn	1 384 234	1 376 930
116 618	115 427	Folketrygdavgift/ arbeidsgiveravgift	201 671	201 365
77 557	199 560	Pensjonskostnader (se note 12)	298 100	128 139
-	247 628	Pensjonskostnad ved avvikling ytelsesordning (se note 12)	353 080	-
45 335	51 342	Andre ytelser	77 143	64 982
1 029 770	1 401 918	Sum	2 314 228	1 771 417
1 116	1 107	Antall årsverk sysselsatt i regnskapsåret	1 901	1 898

Lån og sikkerhetsstillelse

Stiftelsen SINTEF			SINTEF	
2014	2015	Lån til fordel for	2015	2014
254	274	Ansatte	286	256

Ytelser til ledende personer

	Lønn	Pensjonskostnader	Annen godtgjørelse
Konsernsjef	2 566	538	157
Styret	-	-	1 270
Stiftelsen SINTEFs råd	-	-	-

SINTEFs ledende personer er knyttet til den kollektive pensjonsordningen. Konsernsjef har i tillegg en rett til førtidspensjon etter eget ønske som dekker 66 % av full lønn fra fylte 60 til fylte 67 år. Konsernsjef har 6 måneders gjensidig oppsigelsestid og i tillegg en ordning med 12 måneders etterlønn dersom styret ønsker at konsernsjefens arbeidsforhold skal opphøre. Andre inntekter i perioden vil da komme til fradrag.

Godtgjørelse som angitt gjelder konsernsjef i 2015. Det er tiltrådt ny konsernsjef med virkning 1.1.2016.

Styret har etablert retningslinjer for en bonusordning for konsernsjef og medlemmene av konsernledelsen. Eventuelle utbetalinger er prestasjonsbasert og kan maksimalt utgjøre to måneders lønn.

Revisor

Godtgjørelse til Deloitte AS og samarbeidende selskap Deloitte Advokatfirma AS fordeler seg slik:

Stiftelsen SINTEF			SINTEF	
2014	2015		2015	2014
427	452	Lovpålagt revisjon	1 444	1 419
623	488	Andre attestasjonstjenester	883	1 018
-	-	Skatterådgivning	45	45
193	429	Advokatbistand	580	343
241	56	Andre tjenester utenfor revisjonen	163	348
1 483	1 424	Sum	3 115	3 174

Godtgjørelse til andre revisjonsselskap for revisjons- og revisjonsrelaterte tjenester utgjør for konsernet TNOK 159.

Godtgjørelse til andre revisjonsselskap for andre tjenester utgjør for konsernet TNOK 107.

Note 4 Immaterielle eiendeler

Stiftelsen SINTEF	Konsesjon, patent mv.
Anskaffelseskost 01.01.	144 791
Tilgang	-
Anskaffelseskost 31.12.	144 791
Akk. avskr., nedskr. og rev. nedskrivninger 31.12.	28 976
Bokført verdi pr. 31.12.	115 816
Årets avskrivninger	14 491
Økonomisk levetid Avskrivningsplan	Lineær 10 år

SINTEF	Konsesjoner patenter lisenser mv	Goodwill Raufoss	SUM
Anskaffelseskost 01.01.	144 791	600	145 391
Anskaffelseskost 31.12.	144 791	600	145 391
nedskrivninger 31.12.	28 976	400	29 376
Akk. avskr., nedskr. og rev. nedskrivninger 31.12.	28 976	400	29 376
Bokført verdi pr. 31.12.	115 816	200	116 016
Årets avskrivninger	14 491	120	14 611
Årets nedskrivninger	-	-	-
Økonomisk levetid Avskrivningsplan	10 år Lineær	5 år Lineær	

Note 5 Varige driftsmidler

Stiftelsen SINTEF	Bygn. og annen fast eiendom	Vitenskapelig utstyr	Driftsløs. inventar, verktøy ol	SUM
Anskaffelseskost 01.01.	724 086	108 650	50 798	883 534
Tilgang kjøpte driftsmidler	20 014	27 374	5 577	52 965
Avgang	-	-	437	437
Anskaffelseskost 31.12.	744 101	136 024	55 938	936 062
Akk. avskr., nedskr. og rev. nedskrivninger 31.12.	304 295	79 046	45 315	428 656
Bokført verdi pr. 31.12.	439 805	56 977	10 623	507 406
Årets avskrivninger	35 469	17 851	3 702	57 022
Økonomisk levetid Avskrivningsplan	10-50 år Lineær	3 år Lineær	3 år Lineær	
Årlig leie av ikke balansførte driftsmidler	51 581	-	6 129	57 710

SINTEF	Bygn. og annen fast eiendom	Vitenskapelig utstyr	Driftsløse, inventar, verktøy ol	SUM
Anskaffelseskost 01.01.	968 704	504 692	113 912	1 587 308
Tilgang kjøpte driftsmidler	98 450	43 547	14 527	156 524
Avgang	2 514	-2 514	1 933	1 933
Anskaffelseskost 31.12.	1 064 641	550 753	126 506	1 741 899
Akk. avskr., nedskr. og rev. nedskrivninger 31.12.	399 006	429 908	101 410	930 324
Bokført verdi pr. 31.12.	665 635	120 847	25 096	811 578
Årets avskrivninger	42 415	39 090	8 679	90 184
Årets nedskrivninger	-	-	-	-
Økonomisk levetid Avskrivningsplan	10 - 50 år Lineær	3 - 20 år Lineær	3 - 5 år Lineær	
Årlig leie av ikke balansførte driftsmidler	96 590	-	7 009	103 599

Operasjonell leasing av kontorutstyr og biler kostnadsføres i fortløpende i sin helhet. Leasingavtalene er fra 3 og 5 år. Selskapet avstår fra kjøp etter endt leasingperiode

Note 6

Datterselskap, felleskontrollert virksomhet og tilknyttet selskap

Stiftelsen SINTEF

Stiftelsen SINTEFs datterselskaper	Ansk.- tidspunkt	Konsolidert (ja/nei)	Foretnings- kontor	Stemme og eierandel
SINTEF Petroleum AS	01.01.1985	ja	Trondheim	100,00 %
SINTEF Holding AS	01.01.1988	ja	Trondheim	100,00 %
SINTEF Fiskeri og havbruk AS	01.01.1999	ja	Trondheim	96,90 %
SINTEF Energi AS	16.12.1985	ja	Trondheim	61,01 %
MARINTEK - Norsk Marinteknisk Forskningsinstitutt AS	19.12.1984	ja	Trondheim	56,03 %

Selskaper regnskapsført etter egenkapitalmetoden

	SINTEF Petroleum	SINTEF Holding	SINTEF Fiskeri og havbruk	SINTEF Energi	MARINTEK	SUM
Opprinnelig anskaffelseskost						
Balansført egenkapital på kjøpstidspkt	9 000	6 670	11 219	4 600	6 500	37 989
Inngående balanse 01.01.	253 596	38 624	65 370	245 466	140 110	743 174
Andel årets resultat	10 424	1 748	-6 738	-37 297	-15 900	-47 763
Kapitalutvidelse	-	44 754	-	-	-	44 754
Andre endringer i løpet av året	-0	-1 207	-341	-10 411	199	-11 767
Utgående balanse 31.12.	264 021	83 919	58 291	197 758	124 410	728 398

SINTEF

Tabellen viser datterselskap og vesentlige datterdatterselskap som inngår i konsernet. For konsolideringsprinsippet vises det til informasjon i note 1.

Konsoliderte selskap		Ansk.- tidspunkt	Konsolidert (ja/nei)	Foretnings- kontor	Stemme og eierandel
SINTEF Petroleum AS	Datter	01.01.1985	ja	Trondheim	100,00 %
SINTEF Flowtech AS		19.12.2014	ja	Trondheim	50,00 %
SINTEF Holding AS	Datter	01.01.1988	ja	Trondheim	100,00 %
SINTEF Utvikling AS		16.10.2010	ja	Trondheim	100,00 %
SINTEF TTO AS		24.11.2004	ja	Trondheim	100,00 %
SINTEF Nord AS		07.05.2008	ja	Tromsø	70,00 %
SINTEF Venture AS		08.02.2002	ja	Trondheim	68,02 %
SINTEF Venture III AS		28.11.2006	ja	Trondheim	68,02 %
SINTEF Molab AS		01.01.1990	ja	Mo i Rana	60,00 %
SINTEF Raufoss Manufacturing AS (SRM)		09.02.2004	ja	Raufoss	50,07 %
SINTEF Flowtech AS		19.12.2014	ja	Trondheim	50,00 %
SINTEF Fiskeri og havbruk AS	Datter	01.01.1999	ja	Trondheim	96,90 %
AquaCulture Engineering AS		12.05.2006	ja	Trondheim	63,80 %
SINTEF Energi AS	Datter	16.12.1985	ja	Trondheim	61,01 %
MARINTEK	Datter	19.12.1984	ja	Trondheim	56,03 %
MARINTEK (USA) inc.		18.11.1988	ja	Houston, USA	100,00 %

Note 6
Datterselskap, fellskontrollert virksomhet og tilknyttet selskap, forts.

SINTEFs felleskontrollerte virksomheter (FKV) og tilknyttede selskap (TS)	Eier i SINTEF	ANSK.-tidspunkt	forettnings-kontor	Stemme-andel	Eier-andel
SINTEF Venture IV AS	SINTEF Venture AS	26.11.2013	Trondheim	47,85 %	47,85 %
SP Fire Research AS	SINTEF Holding AS	31.12.2000	Trondheim	30,00 %	30,00 %

FKV og TS regnskapsført etter egenkapitalmetoden

	Stiftelsen SINTEF		SINTEF		
	SINTEF Flowtech AS	SUM FKV og TS	SINTEF Venture IV AS	FireResearch AS	SUM FKV og TS
Opprinnelig anskaffelseskost	6 700	6 700	5 871	1 300	7 171
Balanseført egenkapital på kjøpstidspkt	13 400	13 400	5 871	1 300	7 171
Henførbart merverdi	-	-	-	-	-
Goodwill	-	-	-	-	-
Inngående balanse 01.01	-	-	3 338	1 604	4 942
Kapitalforhøyelse	6 700	6 700	7 333	-	7 333
Andel årets resultat	-	-	-2 743	-100	-2 851
Endret eierandel	-6 700	-6 700	-	-	-
Utgående balanse 31.12	-	-	7 927	1 505	9 431

Note 7
Andre finansielle instrumenter
Stiftelsen SINTEF
Anleggsmidler

Aksjer og andeler i selskaper hvor den regnskapspliktiges eierandel er over 10% eller investeringen utgjør mer enn 50% av den regnskapspliktiges egenkapital.

	Eierandel	Balanseført verdi
Andre mindre aksjeposter	< 10 %	70
Sum		70

SINTEF
Anleggsmidler

Aksjer og andeler i selskaper hvor den regnskapspliktiges eierandel er over 10% eller investeringen utgjør mer enn 50% av den regnskapspliktiges egenkapital. Aksjeposter som er eid med mer enn 50 % er ikke konsolidert begrunnet ut fra vesentlighetshensyn.

	Eier i SINTEF	Eierandel	Balanseført verdi
AVS Chile SA	SINTEF Fiskeri og havbruk	38,9 %	-
AVS Chile SA	SINTEF Holding	21,1 %	-
Lean Lab Norge AS	SINTEF Raufoss Manufacturing	14,3 %	200
Ko-Aks AS	SINTEF Raufoss Manufacturing	13,4 %	-
Ledaflow Tech. DA	SINTEF Holding AS	12,5 %	6 700
Ledaflow Tech. DA	Sintef Petroleum AS	12,5 %	6 667
Andre mindre aksjeposter		< 10 %	3 459
Sum			17 026

Note 7 Andre finansielle instrumenter, forts.**SINTEF****Omløpsmidler**

Aksjer og andeler i selskaper hvor den regnskapspliktiges eierandel er over 10% eller investeringen utgjør mer enn 50% av den regnskapspliktiges egenkapital.

	Eier i SINTEF	Eierandel	Balansert verdi
MarbiLeads AS	SINTEF Holding	100,00 %	2 130
SpinChip Diagnostics AS	SINTEF Holding	66,90 %	13 107
SIMLink AS	SINTEF Holding	50,00 %	9 350
Offshore Simulator Center AS	MARINTEK	25,00 %	910
Natmig AS	SINTEF Holding	25,00 %	25
Viva AS	SINTEF Holding	20,00 %	50
Biosergen AS	SINTEF Holding	30,30 %	701
Optosense AS	SINTEF Holding	17,30 %	4 983
Smartcart AS	SINTEF Holding	10,77 %	0
Trøndelag Forskning og Utvikling AS	SINTEF Holding	10,02 %	500
poLight AS	SINTEF Holding	8,40 %	16 155
LogIT Systems AS	MARINTEK	7,30 %	5 882
Dimensions Agri Technologies AS	SINTEF Holding	6,73 %	-
Cybernetica AS	SINTEF Holding	4,43 %	98
Proventure Seed AS	SINTEF Holding	3,20 %	1 659
Andre mindre aksjeposter		< 10 %	380
Verdijusteringer			-21 919
Sum			34 011

Note 8 Obligasjoner og andre verdipapirer**Plasseringer i SINTEF og Stiftelsen SINTEF****Omløpsmidler**

Plasseringene fordeler seg som følger:	Anskaffelses- kost	Balansert verdi = Markedsverdi	Stiftelsen SINTEFs andel av balansert verdi 45,63 %	Resultatført verdiendring	Stiftelsen SINTEFs andel av resultatført verdiendring 45,63 %
Bankinnskudd	36 314	36 314	16 569	-	
Rentepapirer:					
Pengemarkedsfond	93 613	92 351	42 138	-1 263	-576
Rentefond	83 591	80 786	36 861	-2 806	-1 280
Sum rentepapirer	177 205	173 136	78 998	-4 067	-1 855
Aksjefond i Norden	25 633	44 975	20 521	19 342	8 825
Utenlandske Aksjefond	24 038	37 139	16 946	13 102	5 978
Totale plasseringer til fordeling	263 189	291 565	133 035	28 376	12 948

Note 9 Oppdrag i arbeid

I tillegg til individuell vurdering som gjøres for det enkelte prosjekt er det foretatt en generell verdinotering på 3,8 MNOK.

Note 10 Fordringer med forfall senere enn ett år

Stiftelsen SINTEF			Konsern	
2014	2015		2015	2014
2 439	7 970	Andre fordringer	12 043	5 306
30 643	12 539	Lån til foretak i samme konsern	-	-

Note 11 Egenkapital**Stiftelsen SINTEF**

	Innskutt EK	Opptjent EK	Sum EK
Egenkapital 01.01.	69 300	2 037 186	2 106 486
Arsresultat		-206 968	-206 968
Poster ført mot EK		-24 437	-24 437
Sum egenkapital 31.12.	69 300	1 805 782	1 875 082

SINTEF

	Innskutt EK	Opptjent EK	Sum EK
Egenkapital 01.01.	69 300	2 324 961	2 394 261
Årsresultat		-235 742	-235 742
Poster ført mot EK		-32 339	-32 339
Egenkapital 31.12.	69 300	2 056 880	2 126 178

Note 12

Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Stiftelsen SINTEF			SINTEF	
2014	2015		2015	2014
83 318	97 469	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	137 208	138 868
69 204	46 111	Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	60 127	106 274
-60 381	-47 892	Avkastning på pensjonsmidler	-63 594	-87 781
1 763	9 252	Adm.gebyr	10 971	2 558
60 377	76 028	Resultatført estimeringsstap/(gevinst)	101 103	289 873
-89 631	-	Resultatført andel av planendringseffekt	-	-122 563
842	1 683	Resultatført implementeringsvirkning	1 683	-226 573
12 064	16 909	Periodisert arbeidsgiveravgift	22 394	17 552
-	148 881	Resultatføring pensjonsmidler ved avvikling ytelsesordning	214 245	-
-	98 747	Oppgjørseffekter inkludert admin.gebyr fripoliser	138 835	-
77 557	447 187	Pensjonskostnad ytelsespensjon	622 971	118 209
-	-	Øvrige pensjonskostnader	28 208	9 930
77 557	447 187	Totale pensjonskostnader	651 179	128 139

Stiftelsen SINTEF	Sikrede (kollektive)	Andre usikrede	Sum
Påløpte pensjonsforpliktelser	-	31 490	31 490
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-	-1 065	-1 065
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-	-21 054	-21 054
Periodisert arbeidsgiveravgift	-	4 290	4 290
Netto pensjonsforpliktelse	-	13 660	13 660
Herav overfinansierte forpliktelser			-
Herav underfinansierte forpliktelser			13 660

SINTEF	Sikrede (kollektive)	Andre usikrede	Sum
Påløpte pensjonsforpliktelser	98 279	38 759	137 038
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-88 301	-1 065	-89 366
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-10 241	-21 905	-32 146
Periodisert arbeidsgiveravgift	1 597	4 456	6 053
Netto pensjonsforpliktelse	1 334	17 958	19 292
Herav overfinansierte forpliktelser			-4 242
Herav underfinansierte forpliktelser			23 534

Stiftelsen SINTEF			SINTEF	
01.01	31.12	Antall personer omfattet av ordningen	31.12	01.01
		<u>Ytelsesbasert ordning:</u>		
1 283	12	Aktive	255	1 883
432	505	Pensjonister	570	596
1 715	517	Totalt	825	2 479

	31.12	01.01
Økonomiske forutsetninger (ytelsesbaserte ordninger)	31.12	01.01
Diskonteringsrente	2,70 %	2,30 %
Forventet lønnsregulering	2,50 %	2,75 %
Forventet pensjonsøkning	1,50 %	1,75 %
Forventet regulering av folketrygdens grunnbeløp (G)	2,25 %	2,50 %
Forventet avkastning på fondsmidler	3,30 %	3,20 %
Aktuarmessige forutsetninger (ytelsesbaserte ordninger)	31.12	01.01
Anvendt dødelighetstabell	K2013BE	K2013
Anvendt uføretariff	IR02	IR02
Forventet uttakshyppighet AFP	0 - 50 %	0 - 50 %
Frivillig avgang (alle aldre)	0 - 15 %	0 - 15 %

I aktuarberegningen av pensjonsforpliktelsen er valgte forutsetninger om årlig lønnsvekst, diskonteringsrente og forventet avkastning i henhold til veiledning til NRS 6. Fra og med 2011 har SINTEF benyttet risikopåslag i beregning av pensjonskostnader og -forpliktelser.

Stiftelsen SINTEF, SINTEF Petroleum AS, SINTEF Energi AS og SINTEF Fiskeri og Havbruk AS avsluttet 31.12.15 sin ytelsesbaserte pensjonsordning. En ny hybrid pensjonsordning med virkning fra 01.01.2016 erstatter ytelsesordningen.

Note 13 Annen langsiktig gjeld

Stiftelsen SINTEF		Gjeld som forfaller mer enn fem år etter regnskapsårets slutt:	SINTEF	
2014	2015		2015	2014
-	-	Konvertible lån	-	-
-	-	Obligasjonslån	-	-
-	-	Gjeld til kredittinstitusjoner	6 631	8 299
42 457	40 839	Øvrig langsiktig gjeld	4 002	-
42 457	40 839	Sum annen langsiktig gjeld	10 634	8 299

Note 14 Transaksjoner og mellomværende med nærstående parter

Interne transaksjoner i konsernet beløpet seg til 202,3 MNOK ekskl. mva. Konsernet anvender markedsprinsippet for omsetning mellom mor- og datterselskaper.

Når det gjelder fordringer og gjeld innen konsernet henvises det til egne linjer i balansen.

Note 15 Skattekostnad

Stiftelsen SINTEF		Årets skattekostnad fremkommer slik:	SINTEF	
2014	2015		2015	2014
-	-	Betalbar skatt	1 009	3 517
23 734	-35 156	Endring i utsatt skatt	-58 844	45 505
-	-	Korrigerer av betalbar skatt tidligere år	122	-
23 734	-35 156	Skattekostnad	-57 692	49 023

Stiftelsen SINTEF		Betalt skatt i balansen	SINTEF	
2014	2015		2015	2014
-	-	Årets betalbare skattekostnad	1 009	3 517
-	-	Betalbar skatt i balansen	1 009	3 517

Stiftelsen SINTEF		Avstemming fra nominell til faktisk skattesats	SINTEF	
2014	2015		2015	2014
102 131	-242 124	Arsresultat før skatt	-293 434	142 883
27 575	-65 373	Forventet inntektsskatt etter nominell skattesats	-79 227	38 579
		Skatteeffekten av følgende poster:		
-5 009	12 896	Andre permanente forskjeller, investeringer (fritaksmetoden)	1 276	-
2 068	1 358	Andre ikke fradragsberettigede kostnader	5 859	8 761
-472	-2 024	Andre ikke skattepliktige inntekter	-19 932	-2 424
-	-	Endring i vurdering av utsatt skattefordel	-	6 454
-	18 554	Virkning av endringer i skatteregler og -satser	30 615	-
-	-	Korrigerer betalbar skatt tidligere år	122	-
-	-	Beregnet formueskatt	-	-1 069
-429	-567	Andre poster	3 651	-1 279
23 734	-35 156	Skattekostnad	-57 692	49 023
23 %	15 %	Effektiv skattesats	20 %	34 %

Stiftelsen SINTEF

Spesifikasjon av skatteeffekten av midlertidige forskjeller og underskudd til framføring:

	2015		2014	
	Fordel	Forpliktelse	Fordel	Forpliktelse
Driftsmidler	643 495	-	683 925	-
Fordringer	20 737	-	23 433	-
Gevinst-og tapskonto	-	3 562	-	4 452
Regnskapsmessig avsetninger	173 270	-	72 843	-
Pensjonsforpliktelser	27 750	-	3 994	-
Pensjonsmidler	-	-	-	158 160
Underskudd til framføring	129 849	-	166 992	-
Sum	995 101	3 561	951 188	162 611
Utsatt skattefordel	247 885		212 916	
Ikke balanseført utsatt skattefordel	15 955		17 232	
Netto utsatt fordel	231 929		195 684	

Utsatt skattefordel er oppført med utgangspunkt i fremtidig inntekt.

Note 15 Skattekostnad, forts.

SINTEF

Spesifikasjon av skatteeffekten av midlertidige forskjeller og underskudd til framføring:

	2015		2014	
	Fordel	Forpliktelse	Fordel	Forpliktelse
Driftsmidler	954 128	-	997 602	-
Fordringer	33 033	-	34 951	-
Gevinst-og tapskonto	-	11 266	-	5 066
Regnskapsmessig avsetninger	292 949	-	132 582	-
Pensjonsforpliktelse	73 565	136	42 667	-
Pensjonsmidler	1 566	1 654	-	239 323
Ubenyttet godtgjørelse	-	3 412	-	-
Underskudd til fremføring	361 597	-	368 947	-
Sum	1 716 837	16 468	1 576 748	244 389
Utsatt skattefordel	425 092		359 737	
Ikke balanseført utsatt skattefordel	66 794		68 578	
Netto utsatt fordel	358 297		291 159	

Utsatt skattefordel er oppført med utgangspunkt i fremtidig inntekt.

Note 16 Andre avsetninger for forpliktelser

I posten annen kortsiktig gjeld i SINTEF inngår avsetninger til ferierest, ferielønn og mertid, restruktureringer, forpliktelser vedrørende kostnadsførte ikke betalte regninger og gjennomløpende EU-midler.

Note 17 Pantstillelser og garantier m.v.

Stiftelsen SINTEF			SINTEF	
2014	2015	Bokført gjeld som er sikret ved pant o.l.:	2015	2014
-	-	Gjeld til kredittinstitusjoner	6 631	11 299
-	-	Sum	6 631	8 299

Stiftelsen SINTEF			SINTEF	
2014	2015	Bokført verdi av eiendeler stilt som sikkerhet for bokført gjeld	2015	2014
-	-	Maskiner o.l.	15 044	13 443
-	-	Kundefordringer	36 200	39 361
-	-	Øvrige	11 856	12 321
-	-	Totalt	63 100	65 125

-	-	Garantiansvar	1 736	3 916
---	---	---------------	-------	-------

SINTEF har inngått avtale med Sparebank 1 SMN om et kontoteknisk flerbrukersystem for de juridiske enhetene i konsernet. Sparebank 1 SMN har kun rett til motregning i kontoer som de respektive juridiske enhetene disponerer i banken, uavhengig av kontotype og valuta.

Tilskudd fra EU samt skattetreksmidler oppbevares på separate kontoer utenfor flerbrukersystemet.

Tidligere pantestillelse som sikkerhet hos forrige hovedbankforbindelse er avvirket i januar 2015.

Stiftelsen SINTEF er part i enkelte juridiske saker som et resultat av den ordinære virksomheten. Stiftelsen SINTEF vurderer at eventuelle forpliktelser i denne sammenheng ikke vil være vesentlig i forhold til Stiftelsen SINTEFs resultat, likviditet eller finansielle stilling.

Note 18 Finansiell markedsrisiko

SINTEF er eksponert for valutasingninger ved at prosjektinntekter er i annen valuta enn hele eller deler av kostnadene. Eksponeringen er i hovedsak mot EUR og USD, og for å avlaste denne risikoen benyttes terminkontrakter i den aktuelle valuta. Det aller meste av valutaterminer er knyttet til kontraktfestede prosjektinntekter i utenlandsk valuta. Det foreligger fullmakt til større "blokk-sikringer" ved behov.

SINTEF har en likviditetsreserve som plasseres sentralt på vegne av de selskapene som ønsker å delta. Porteføljen plasseres i henhold til "Regler for finansforvaltning", godkjent av styre 21. oktober 2015.

SINTEF sin finansportefølje hadde pr 31.12.2015 en markedsverdi på 292 MNOK. Stiftelsen SINTEF sin andel av porteføljen var 46 %.

Porteføljen inneholder i all vesentlig grad rentefond, og hadde pr 31.12.2015 en durasjon på 0,32. En endring i rentenivået på 1 % vil gi en resultatteffekt på 0,6 MNOK for den totale porteføljen. Stiftelsen SINTEF sin andel av denne risikoen er 0,3 MNOK. Resten av porteføljen består av likvider og investeringer plassert i veldiversifiserte fond.

Note 19   Finansposter

Stiftelsen SINTEF			SINTEF	
2014	2015		2015	2014
7 063	8 646	Renteinntekter	24 351	23 781
12 914	-	Agio	6 389	17 279
2 490	-4 773	Avkastning kapitalplassering	-5 785	-7 413
6 339	12 948	Verdivurdering kapitalplassering (se note 8)	28 376	28 376
173	-	Andre finansinntekter	3 261	10 695
28 979	16 821	Sum finansinntekter	56 591	72 716
248	492	Rentekostnader	1 538	1 807
104	110	Morarenter	125	189
272	247	Bankomkostninger, gebyrer	312	319
10 746	2 634	Disagio	24 066	25 630
-	-	Nedskrivning av aksjer	17 506	-
-	-	Andre finanskostnader	2 374	4 607
11 370	3 483	Sum finanskostnader	45 923	32 553
17 609	13 338	Sum finansposter	10 667	40 162

Note 20   Valuta

Stiftelsen SINTEF valutasikrer inntekter i annen valuta med terminkontrakter i bank. Disse terminkontraktene er enten individuelle for det enkelte prosjekt eller de inngår i flere bolksikringer med kvartalsvise forfall.

I tabellen nedenfor er linjen "Inntekter 2016 - 2020" summen av inngåtte kontrakter som er valutasikret målt i NOK per 31.12 (markedsverdi). Terminkontrakter er den netto posisjon (kjøp - salg) som er utestående per årsskiftet målt i NOK ved forfallstidspunkt.

* Bank er eksklusive EU-koordinator prosjekter.

Stiftelsen SINTEF

Valuta	EUR	USD	GBP	DKK	SEK	Andre	Sum
Bankinnskudd	-31 726	-7 764	-4 272	528	1 408	-462	-42 288
Kundefordringer	18 692	6 827	65	1 115	718	693	28 110
Leverandørgjeld	-2 798	-536	-318	-282	-226	68	-4 092
Inntekter 2016 - 2020	353 162	49 893	-766	1 920	853	5 877	410 939
Terminkontrakter	-296 074	-57 514	-458	-1 920	-608	-5 543	-362 116
Herav sikring							
Finansportefølje	14 180	10 262					24 442
Netto eksponering	55 435	1 166	-5 748	1 362	2 145	635	54 994

SINTEF

Valuta	EUR	USD	GBP	DKK	SEK	Andre	Sum
Bankinnskudd	-45 752	-27 479	-4 272	2 543	1 408	-463	-74 015
Kundefordringer	26 190	7 165	65	1 278	718	693	36 109
Leverandørgjeld	-4 577	-1 638	-320	-314	-472	39	-7 282
Inntekter 2016 - 2020	544 972	54 968	-458	2 015	853	30 427	632 777
Terminkontrakter	-459 827	-82 122	-458	-1 920	-608	-30 092	-575 026
Herav sikring							
Finansportefølje	31 077	22 504					53 581
Netto eksponering	92 083	-26 602	-5 442	3 602	1 900	604	66 144

Note 21   Bankinnskudd

Bankinnskudd, kontanter o.l. omfatter bundne skattetrekksmidler med 55,7 MNOK i Stiftelsen SINTEF og 95,8 MNOK i konsernet.

Stiftelsen SINTEF
Att.: Styret
Postboks 4760 Sluppen
7465 Trondheim

Deloitte AS
Postboks 5670 Sluppen
NO-7485 Trondheim
Norway

Besøksadresse:
Dyre Halses gate 1A

Tlf.: +47 73 87 69 00
www.deloitte.no

18. april 2016

REVISJONSRAPPORT FOR REGNSKAPSÅRET 2015

I vår revisjon har vi gjennomført de revisjonshandlinger vi har ansett som nødvendige for å få bekreftet at årsregnskapet ikke inneholder vesentlige feil eller mangler. I tillegg vil vi i forbindelse med innsendelse av ligningspapirer utført de kontrollhandlinger som er nødvendige for å attestere selskapets næringsoppgave, samt kontrolloppstillingen til lønnsoppgavene.

Selskapets ledelse og styre er ansvarlig for å etablere og opprettholde en tilfredsstillende internkontroll, herunder sørge for at regnskapsføringen er i samsvar med lov og forskrifter, og at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte.

Som ledd i revisjonen har vi vurdert den del av selskapets interne kontroll som er av betydning for regnskapet, og for selskapets lovbestemte oppgave- og opplysningsplikt i næringsoppgaven og i følgeskrivet til lønnsoppgavene.

Vi har i årsoppgjøret fått fremlagt tilfredsstillende dokumentasjon relatert til sentrale regnskapsposter, noe som bidrar til at det fremlagte årsregnskap bygger på et tallmateriale som er kvalitetssikret og gir trygghet for at det ikke foreligger feilkilder av vesentlig betydning for årsregnskapet.

Vi har gjennom vår revisjon ikke avdekket vesentlige mangler i sentrale interne kontrollrutiner som har medført konsekvenser av betydning for årsregnskapet, og tar derfor sikte på å avgi en revisjonsberetning uten presiseringer eller forbehold.

På bakgrunn av vår gjennomgang og til styrets orientering, gir vi i det etterfølgende noen supplerende kommentarer knyttet til forhold av betydning for styring og kontroll.

1 REVISJON GJENNOM ÅRET

I september 2015 presenterte vi revisjonsplan for styret. Denne inneholdt bl.a. et risikobilde for SINTEF ut fra en revisjonsmessig synsvinkel. Det har ikke oppstått forhold underveis i revisjonsåret som har gjort det nødvendig å gjøre vesentlige endringer på denne planen.

Ved vår revisjon gjennom året har vi lagt vekt på å kontrollere påliteligheten i de interne kontroll- og regnskapsrutiner som fører frem til og danner grunnlaget for avleggelsen av årsregnskapet.

Som en del av årets revisjon har vi fokusert på i hvilken grad etablerte kontrollpunkter i styringssystemet følges og brukes av medarbeidere på ulike nivå i organisasjonen. Vi vil i påfølgende avsnitt gi noen kommentarer til våre observasjoner knyttet til dette.

1.1 Interne kontroll-rutiner for oppdrag i arbeid

For å sikre korrekt rapportering av regnskapstall, er etterlevelsen av interne kontrolltiltak for oppdrag i arbeid avgjørende. Oppdrag i arbeid utgjør en vesentlig post i SINTEF sitt regnskap, og riktig presentasjon i regnskapet forutsetter at prosjekter vurderes etter nedfelte retningslinjer i styringsinstruks.

Vi har gjennomført kontroller ved stedlige besøk hos alle instituttene i stiftelsen. For et utvalg prosjekter har vi gjennomført intervju med avdelingskoordinator, samt påsett at formell dokumentasjon for prosjektet er etablert i henhold til interne rutiner. Hovedfokus ved gjennomgang har vært å se at registrert prosjektramme samsvarer med underliggende kontrakter da dette er avgjørende for fremtidig inntektsføring.

Vår gjennomgang viser at det gjennom 2015 har skjedd en forbedring i bruken av de funksjonaliteter som ligger i Maconomy for dokumentasjon av gjennomgang av oppdrag i arbeid. Vi anbefaler likevel at det fortsatt holdes fokus på en økt bruk av ETC- vurdering for å dokumentere at prosjekter blir underlagt tilfredsstillende vurdering av prosjektledere ved rapportering.

1.2 Ledelseskontroller institutt

Økonomistab i instituttene har en viktig rolle i forbindelse med oppfølging av interne kontroll- og regnskapsrutiner som danner grunnlag for regnskapsrapportering.

Vi har i 2015 gjennomført møter med økonomisjefer i instituttene hvor vi har fått demonstrert hvilke ledelseskontroller som gjøres for å følge opp økonomisk aktivitet, og da særlig kontroller av oppdrag i arbeid og vurderinger som gjøres ved POC og inntektsføring.

Vår oppfatning er at økonomisjefer har god kontroll og oppfølging. De kontroller som utføres løpende og ved rapportering av regnskapstall, anses å være relevante og hensiktsmessige for å sikre at regnskapstall ikke inneholder vesentlige feil.

1.3 IT-revisjon

EVRY har i 2015 engasjert EY for å gjennomføre en revisjon av utvalgte området innenfor tilgangskontroll, endringshåndtering, sikkerhet og drift, samt tilganger og fullmakter. I forbindelse med vår revisjon av IT-området har vi gjennomgått rapporten.

Det ble i 2014 rapportert svakheter i prosedyren som skal fjerne tilgangen til IT-systemene når ansatte slutter. Dette er forbedret i 2015. Det ble det ikke avdekket svakheter eller avvik gjennom testingen utført av EY på de utvalgte områdene.

1.4 Finansforvaltning

Vi har foretatt en gjennomgang av SINTEFs kapitalplasseringer i forhold til «regler for finansforvaltning» med tanke på etterlevelse av vedtatte retningslinjer for diversifisering, risiko og overvåking av plasseringene (intern kontroll). Vi har også gjennomgått referater fra Finansutvalget som er ansvarlig for kapitalplasseringene. Vårt inntrykk etter gjennomgangen er at det er tilfredsstillende interne rutiner som sørger for at reglene etterleves.

2 ÅRSOPPGJØRET

2.1 Regnskapsmessige forhold

Vi har gjennomgått stiftelsens avstemminger av balansen pr 31.12.2015, herunder dokumentasjon av regnskapsmessige avsetninger og regnskapsmessige estimater. Vi har vurdert avsetningene og estimatene med tilhørende fremlagt dokumentasjon, og funnet den regnskapsmessige behandlingen i samsvar med god regnskapsskikk.

2.2 Oppdrag i arbeid

I forbindelse med rapportering pr 31.12.2015 har økonomistab Konsern utarbeidet en revisjonsinstruks som instituttene har fulgt for kvalitetssikring av oppdrag i arbeid.

I henhold til revisjonsinstruksen er det oversendt prosjektlistor hvor økonomisjef/forskningssjef bekrefter at alle prosjekter har vært tilfredsstillende vurdert ved rapportering pr 31.12.2015.

Vi har gjennomgått dokumentasjonen som er utarbeidet etter instruksen. Etter vår oppfatning er det gjennomført tilfredsstillende kontroller, og vi mener det er liten risiko for at oppdrag i arbeid pr 31.12.2015 inneholder vesentlige feil.

Vi har i tillegg gjennomgått prinsipper og vurdering som er gjort vedrørende forventet tap. Nedskrivning av oppdrag i arbeid gjøres løpende gjennom POC-vurderinger ved økonomistab i instituttet, og vurdering gjøres for det enkelte prosjekt.

Etter vår oppfatning er oppdrag i arbeid korrekt presentert i regnskapet.

2.3 Regnskapsmessig avsetninger for risiko på EU-prosjekter

SINTEF mottok i 2013 endelige revisjonsrapporter på EU-prosjekter som er revidert av European Court of Auditors og European Commission (EC). Det fremkommer av revisjonsrapporten at kommisjonen mener SINTEF på enkelte områder beregner og bruker timepriser på en måte som ikke samsvarer med regelverket.

Konsekvensen av revisjonen er at Stiftelsen SINTEF og datterselskap har fått krav om å tilbakebetale 20% av mottatt bidrag for prosjekter finansiert av EUs 7. rammeprogram. Dette vil ha tilbakevirkende kraft på alle prosjekt siden oppstart av det 7. rammeprogram i 2007.

Det var i 2014 avsatt kr 52,6 mill knyttet for å møte risiko som beskrevet over. I 2015 er avsetningen på kr 66,5 mill. Dette består av 44,5 mill som gjelder overgang fra individuelle til kategoritimepriser og kr 20 mill for risiko for inkludering av indirekte kostander på forskningsformidling.

Vi har vurdert avsetninger og estimater med tilhørende fremlagt dokumentasjon, og funnet den regnskapsmessige behandlingen i samsvar med god regnskapsskikk.

2.4 Investeringer i datterselskaper

Stiftelsen SINTEF regnskapsfører investeringer i datterselskaper etter egenkapitalmetoden. Dette medfører at datterselskapenes resultat er inntektsført i Stiftelsen utfra eierandel, og at investeringer i datterselskaper bokført i Stiftelsens balanse er i samsvar med andel av datterselskapenes egenkapital pluss eventuelle merverdier.

Resultatandel fra datterselskaper utgjør for 2015 kr – 47,8 mill, og bokførte investeringer i datterselskap utgjør kr 728,4 mill. Det er ikke identifisert nedskrivningsbehov på regnskapsposten.

2.6 Pensjon

Selskapet avsluttet per 31.12.2015 den ytelsesbaserte pensjonsordningen. Med virkning 01.01.2016 erstatter en ny hybrid pensjonsordning ytelsesordningen. Fra og med dette tidspunkt er det kun løpende servicepensjoner finansiert over drift til pensjonister samt førtidspensjon til tidligere konsernsjef som videreføres som en ytelsesordning i regnskapet.

Fra og med 01.01.2016 vil det være innbetalt premie som resultatføres løpende i hybridordningen, og det skal ikke lenger balanseføres forpliktelser knyttet til kollektiv pensjon.

På bakgrunn av dette er det foretatt en nullstilling av pensjonsforpliktelsen pr. 31.12.2015, beregnet til kr. 148,8 mill., som er kostnadsført i regnskapet for 2015. Total oppgjørseffekt, hensyntatt kostnader til fripoliser etc. som følge av oppgjøret av ytelsespensjon utgjør netto kr 247,6 mill i økt lønnskostnad.

I balansen pr. 31.12.2015 er gjestående pensjonsmidler beregnet til kr. 13,7 mill.

3 CORPORATE GOVERNANCE

Norsk anbefaling for god eierstyring og selskapsledelse er i hovedsak rettet mot børsnoterte selskap, men kan også være retningsgivende for andre selskap.

Anbefalingen sier blant annet at revisor skal gi styret en skriftlig bekreftelse på at revisor fyller fastsatte uavhengighets- og objektivitetskrav. Revisorloven § 4-5 fastsetter krav til revisors uavhengighet og objektivitet. Vi kan bekrefte overfor styret at disse kravene anses overholdt.

For øvrig har vi ikke utført annet enn revisjon og revisjonsrelatert arbeid for selskapet, herunder avgivelse av egne erklæringer for revisjon av EU-prosjekt.

Deloitte Advokatfirma AS har i 2015 bistått med skatte- og avgiftsmessige problemstillinger.

4 MISLIGHETER OG FEIL

I henhold til revisjonsstandard ISA 260 vedrørende rapportering av misligheter og feil, skal styret informeres om vesentlige svakheter i intern kontroll, samt at det skal informeres om ikke korrigert feilinformasjon i regnskapet som er vurdert å være uvesentlig enkeltvis og for regnskapet som helhet.

Våre revisjonshandlinger har ikke avdekket vesentlig feilinformasjon i regnskapet som følge av misligheter og feil. De feil som er funnet gjelder følgende poster:

- Ved kontroll av kostnader bokført i 2016 er avdekket kr 2,6 mill gjeldende for 2015.

5 REVISJONSBERETNING

Vi har ved vår gjennomgåelse hittil ikke kommet over forhold som det vil være nødvendig for oss å omtale i vår beretning. Vi tar derfor sikte på å avgi en revisjonsberetning uten presiseringer eller forbehold.

Årets utgave av revisors beretning er vesentlig endret i forhold til tidligere år. Dette er gjort som en tilpasning til internasjonale revisjonstandarder, og innebærer at det gjøres et klart skille mellom konklusjonen i forhold til selve årsregnskapet og andre uttalelser som revisor avgir som følge av norsk lovgivning. Endringene er foretatt for å synliggjøre rolle- og ansvarsfordelingen mellom ledelsen og revisor, og innebærer ingen realitetsendring av det foreliggende ansvar for hver av partene.

Med vennlig hilsen
Deloitte AS

Mette Estenstad
statsautorisert revisor

Ove Rød Henriksen
statsautorisert revisor